

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

MINISTRIA E ARSIMIT, SPORTIT DHE RINISË
INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT

UDHËZUES KURRIKULAR LËNDOR PËR TEATRIN

Material ndihmës për mësuesit e teatrit në arsimin e mesëm të ulët dhe të lartë

KLASAT 6-9 *(i detyruar)*

KLASAT 10-12 *(me zgjedhje të detyruar)*

TIRANË, 2018

Përgatiti udhëzuesin:

Majlinda Hala, IZHA

Kontribuoi:

Anxhela Çikopano, Universiteti i Arteve, Tiranë

Udhëzuesi për zhvillimin e lëndës “Teatër” në arsimin e mesëm të ulët është produkt i konsultimeve dhe i diskutimeve me mësues dhe me specialistë të kësaj lënde në këtë cikël shkollimi.

Prodhim i IZHA-s, 2018

www.izha.edu.al

Copy right © IZHA

PËRMBAJTJA DHE STRUKTURA E UDHËZUESIT

I.	Rëndësia e lëndës – teatër në AMU dhe AML	5
I.1	Risitë në përmbajtje	5
II.	Zhvillimi i kompetencave kyçe nëpërmjet lëndës teatër	7
III.	Integritet ndërlëndor brenda fushës së arteve dhe jashtë saj me fushat e tjera	10
IV.	Temat ndërkurrikulare dhe zhvillimi i tyre nëpërmjet lëndës së teatrit	12
VI.	Metodologjia për zhvillimin e lëndës	14
VI.1	Teknika “Tabloja”.	15
VI.2	Teknika “Më thuaj ç’mendon”.	16
VI.3	Teknika “Objekt për 10 sekonda”.	16
VI.4	Teknika “Nga një fjalë me radhë”	17
VI.4	Teknika “Bëhu mësuesi”	17
VI.5	Teknika “Roli në dërrasë”	17
VI.6	Teknika “Karrigia e hetuesit”	18
VI.7	Teknika “Rruga e ndërgjegjes”	18
VI.8	Teknika “Jam edhe unë”	19
V.9	Të mësuarit me projekte (projekti)	20
VI.10	Rubrikat kryesore të planifikimit të një projekti kurrikular përfshijnë	21
VII.	Planifikimi kurrikular – Llojet e planifikimit teatri <i>AMU dhe AML</i>	26
VII.1	Llojet e planifikimeve. Planifikimi i mësimdhënies për lëndën përfshin	27
VII.2	Planifikimi vjetor i lëndës.	27
VII.3	Model planifikimi vjetor, nga programi mësimor, klasa VI	28
VII.4	Model: Planifikimi vjetor, klasa X	30
VII.5	Model planifikimi vjetor	30
VII.6	Model planifikimi i periudhës së parë <i>shtator – dhjetor, klasa 6-të</i>	32
VII.7	Model: Planifikimi i periudhës Janar - Mars, klasa 10.	35
VII.8	Planifikime ditore, klasa VI dhe X.	41
VIII.	Vlerësimi i nxënësve	45
VIII.2	Model: Evidencë për vlerësimin e vazhduar për 1 (një) periudhë (shtator-dhjetor) klasa 6-të	45
VIII.3	Vlerësimi me detyrë përmbledhëse	50
VIII.3.1	Model. Detyrë përmbledhëse – konkurs me njohuritë e marra në teatër	50
VIII.3.2	Model. Konkurs mes dy skuadrave klasa 10-të	51

IX.Kriteret e ndërtimit dhe të vlerësimit të portofolit	53
IX.1. Krijimi i portofolit	59
IX.2 Karakteristikat e portofolit të nxënit	59
IX.3 Vlerësimi i portofolit	57
IX.3.1 Instrument i vlerësimit të portofolit të nxënësit	57
IX.4 Vlerësimi përfundimtar	58

Udhëzuesi për zhvillimin e kurrikulës së re të teatrit në AMU dhe AML synon t'u vijë në ndihmë mësuesve të teatrit, duke dhënë modele sugjeruese lidhur me kurrikulën e re të kësaj lënde. Udhëzuesi merr përsipër të sqarojë dhe udhëzojë të gjithë mësuesit në lidhje me një sërë dokumentacionesh që i duhet çdo mësime dhënësi të përgatisë gjatë vitit shkollor. Ato janë modele të planifikimit të mësime dhënies vjetore, planifikimin e periudhës dhe planifikimi ditor, vlerësimi i nxënësve, modele për kuptimin e temave ndërkurrikulare, projektit apo dhe plotësimi i portofolit të nxënësit.

Ky udhëzues iu shërben prindërve për qëllime informimi, si dhe specialistëve të arsimit për të monitoruar ose mbështetur shkollat e arsimit të mesëm të ulët dhe atij të mesëm të lartë.

Udhëzuesi i hartuar i shërben:

Nxënësit, për zhvillimin e kompetencave kyçe të të nxënës gjatë gjithë jetës dhe të kompetencave të lëndës së teatrit, në mënyrë që ai të përballojë sfidat e jetës dhe të integrohet në shoqëri.

Mësuesit, për planifikimin, realizimin dhe vlerësimin e veprimtarisë mësimore dhe arritjeve të nxënësve në klasë dhe jashtë saj.

Prindit, për njohjen e rezultateve të pritshme të fëmijëve dhe kriterëve të vlerësimit në periudha të caktuara.

Specialistit të arsimit, për të monitoruar ose për të mbështetur shkollat.

I. Rëndësia e lëndës – teatër në AMU dhe AML

Fusha e arteve është pjesë e rëndësishme e kurrikulës dhe pjesë e pandashme e jetës sonë të përditshme, në të cilën përfshihen aspekte të kulturës materiale, shpirtërore, artistike, intelektuale dhe emocionale, ku ndërveprojnë kultura dhe shoqëria. Artet dhe studimi i tyre fillojnë të studiohen nga parashkollori deri në arsimin e mesëm të lartë që përfshijnë 6 shkallët e kurrikulës nga *shkallën e parë* deri në *shkallën e gjashtë*.

1.1 Risitë në kurrikulën e re të arteve janë:

Plotësimi i fushës së arteve edhe me dy lëndë të reja: Kërcim dhe Teatër.

Unifikimi i tematikave dhe kompetencave të njëjta për të gjitha lëndët brenda fushës së arteve.

Ndërtimi i programeve lëndore bazuar në kompetencat e fushës, të cilat mbështetin dhe zhvillojnë kompetencat kyçe.

Zhvillimi i veprimtarive krijuese nëpërmjet situatave të të nxënit.

1.2 Risitë në përmbajtje

Teatri është një disiplinë artistike me gjuhë universale që ndihmon nxënësin të kuptojë dhe të lidhë dukuritë skenike në përgjithësi e teatrore në veçanti, proceset, teknikat dhe çështjet që i përkasin teatrit, duke vërtetuar ligjshmërinë e tyre, duke shpjeguar mënyrat e interpretimit dhe ndërtimit, gjë e cila çon drejt realizimit të një procesi të suksesshëm të mësimi teatror.

Lënda e teatrit synon të edukojë nxënësin nga pikëpamja estetike, filozofike, shoqërore dhe teatrore, duke e orientuar atë në mënyrë të saktë drejt kuptimit të vlerave estetike, filozofike, shoqërore dhe teatrore apo drejt veçorive nga abstraktja te konkretja, në njohjen me zhanret dhe teknikat e teatrit, me mënyrat e interpretimit teatror dhe të elementëve të tjerë të tij, si dhe me zhvillimin historik të teatrit në periudha, kontekste dhe kultura të ndryshme.

Në programin e teatrit, nxënësit përfshihen në veprimtari teatrore duke:

manifestuar vlerat e dramaturgjisë ose letërsisë kombëtare si pjesë e pandashme e vlerave të artit shqiptar;

marrë pjesë në jetën kulturore të klasës, shkollës, komunitetit;

evidentuar vlerat e teatrit botëror, nëpërmjet edukimit dhe kultivimit teatror, të veprave të përfaqësuesve më të mirë dhe krijuar një formim të gjerë teatror e letrar;

vënë në shërbim të mjedisit ku jeton aftësitë dhe talentin e vet;

ndërvepruar në mënyrë sociale, kulturore dhe intelektuale me grupet të ndryshme kulturore apo etnike;

zhvilluar kompetencat teatrore për të krijuar dhe realizuar punë të ndryshme skenike;

dhënë kontributin personal në zhvillimet artistike teatrore në nivel lokal, kombëtar dhe më gjerë.

Në lëndën e teatrit, nxënësi mëson të zbulojë *tiparet, mesazhet, interpretimin, marrëdhëniet dhe elementët e tjerë skenikë*, demonstroi nëpërmjet krijimit, zhvillon më tej gjykimin dhe argumentin përmes ndjekjes së pjesëve teatrore, duke krijuar një qëndrim të tijin e duke ua argumentuar të tjerëve, edukohet të punojë në grup, ndihet i suksesshëm në teatër.

Në arsimin e mesëm të ulët (AMU) fusha e arteve, zhvillohet gjithsej me 9 orë mësimore. Lëndët janë: Art pamor, Teatër (klasa 5 - 6) dhe Muzikë.

Tabela: Vendi që zënë artet në Planin mësimor të AMU-së

Nr.	FUSHA/LËNDËT	Përgatitore	KLASAT								
			I	II	III	IV	V	VI	VI I	VII I	IX
5	ARTE	3	2	2.5	3	2	2.5	3	2	2	2
5.1	Muzikë		1	1	1	1	1	1	1	1	1
5.2	Art pamor		1	1	1	1	1	1	1	1	1
5.3	Kërcim			0.5	1						
5.4	Teatër						0.5	1			

Në arsimin e mesëm të lartë (AML) fusha e Arteve, zhvillohet gjithsej me 6 orë mësimore. Në shkallën e pestë dhe të gjashtë të kurrikulës, artet zhvillohen, në **kurrikulën me zgjedhje të detyruar, në klasat 10,11,12 të**, e cila zhvillohet në 2 orë:

muzikë 2 orë

art pamor 2 orë

teatër 2 orë

Tabela: Vendi që zënë artet në Planin mësimor të AML -së

Nr.	Fushat e të nxënit/lëndët	Shkalla 5		Shkalla 6
		Klasa 10 (orë/javë)	Klasa 11 (orë/javë)	Klasa 12 (orë/javë)
V.	ARTE (Teatër, Muzikë, Art pamor)	2	2	2
VIII.	Module kurrikulare	2	2	Max 8

Sipas planit mësimor, përkatësisht arsimit të mesëm të lartë (AML) kemi mundësinë e zgjedhjes së moduleve kurrikulare në kurrikulën me zgjedhje. Modulet kurrikulare mund të jenë module

profesionale që zhvillojnë tek nxënësi aftësi të nevojshme për tregun e punës ose module, që zhvillojnë çështje ndërkurrikulare dhe lëndore. Lista e moduleve kurrikulare që zhvillohen **në kurrikulën me zgjedhje** një nga modulet që sugjerohet nga IZHA për fushën e arteve dhe trashëgimisë kulturore është moduli me zgjedhje të karakterit të përgjithshëm “Trashëgimia kulturore”.

II. Zhvillimi i kompetencave kyçe nëpërmjet lëndës teatër

Kompetenca përcaktohet si integrim i njohurive, shkathtësive dhe qëndrimeve që një nxënës duhet t’i fitojë gjatë procesit të nxënies. Organizimi i mësimit të teatrit me bazë kompetencat përqendrohet në atë që nxënësi duhet të dijë, të bëjë saktë dhe të shpjegojë pse e bën. Kur nxënësi realizon kompetencat teatrore, ai njëkohësisht po zhvillon edhe kompetencat kyçe. P.sh.: kompetenca e teatrit “Interpretimi i veprave teatrore” përfshin shumë nga analiza dhe teknikat e interpretimit, si e kanë bërë të tjerët, por edhe si do ta bëje vetë.

Rezultatet e të nxënës të kompetencave teatrore pasqyrojnë të njëjtën qasje me rezultatet e të nxënës të kompetencave kyçe në këndvështrimin e përshtatshmërisë në jetë, shoqëri dhe punë.

Në zhvillimin e kompetencave teatrore, nxënësi zhvillon edhe kompetencat kyçe në lidhje me krijimtarinë, interpretimin, vlerësimin e teatrit dhe të tekstit dramaturgjik, përpunimin e informacionit, mesazheve dhe kontekstit në teatër, prezantimin e detyrave të zhvilluara rreth teatrit që shikon apo krijon, prezantimin e punës në grup, komunikimin efektiv etj..

Për të realizuar lidhjen e kompetencave kyçe me kompetencat e lëndës së teatrit mësuesi ndjek këta hapa:

përzgjedh rezultatin/et e të nxënës nga kompetencat kyçe që synon të arrijë nxënësi në shkallën përkatëse dhe i zbërthen ato;

përzgjedh rezultatin/et e të nxënës për shkallë për kompetencat e lëndës së teatrit që synon të arrijë nxënësi;

zbërthen në rezultate të nxënës për kompetencat e lëndës së teatrit për vit mësimor, rezultatin/et e të nxënës për shkallë;

përzgjedh përmbajtjen/et mësimore, mjetet didaktike, metodologjinë e mësimdhënies, përmes të cilave realizohen rezultatet e të nxënës të kompetencave teatrore në një vit mësimor, si dhe rezultatet e të nxënës për kompetencat kyç në një vit mësimor;

planifikon mësimdhënien duke përfshirë periudhën kohore gjatë së cilës do t’i arrijë rezultatet e të nxënës brenda vitit shkollor;

kryen analiza dhe vlerësime të ecurisë së nxënësve pas realizimit të orëve mësimore, detyrave, projekteve, për të verifikuar arritjet e rezultateve të të nxënësve për vit mësimor dhe shkallë për lëndën e teatrit.

Shembull: *Kompetencat kyçe dhe kuptimi i tyre.*

SHKALLA E PESTË - KLASA 10-të
Kompetenca e komunikimit dhe e të shprehurit
Nxënësi: Përdor teatrin për të komunikuar dhe për t'u shprehur; merr pjesë aktive në veprimtaritë artistike; kupton mesazhet që i drejtohen.
Kompetenca e të menduarit
Nxënësi: Përdor teatrin për të menduar në mënyrë të pavarur; mendon në mënyrë krijuese.
Kompetenca e të mësuarit për të nxënë
Nxënësi: Mëson për të nxënë; përzgjedh mjetet për të realizuar një krijim skenik.
Kompetenca për jetën, sipërmarrjen dhe mjedisin
Nxënësi:
Kompetenca personale
Nxënësi: Mëson ta shohë botën dhe të tjerët nëpërmjet këndvështrimeve të ndryshme, duke hyrë në “këpucët e tjetrit”; zhvillon shije artistike e kritike.
Kompetenca qytetare
Nxënësi:

Jep kontribut në shoqëri;
Kompetenca digjitale
Nxënësi: Njeh dhe përdor mjetet audio, video, ndriçimi, cd, dvd, laptop etj..

2.2 Shembull: Për realizimin e rezultateve të të nxënës për kompetencat kyçe.

Shembujt e mëposhtëm të zhvillimit të kompetencave kyç nëpërmjet zhvillimit të kompetencave të teatrit dhe përmbajtjes së lëndës nuk janë shteruese. Ato pasurohen nga vetë mësuesit.

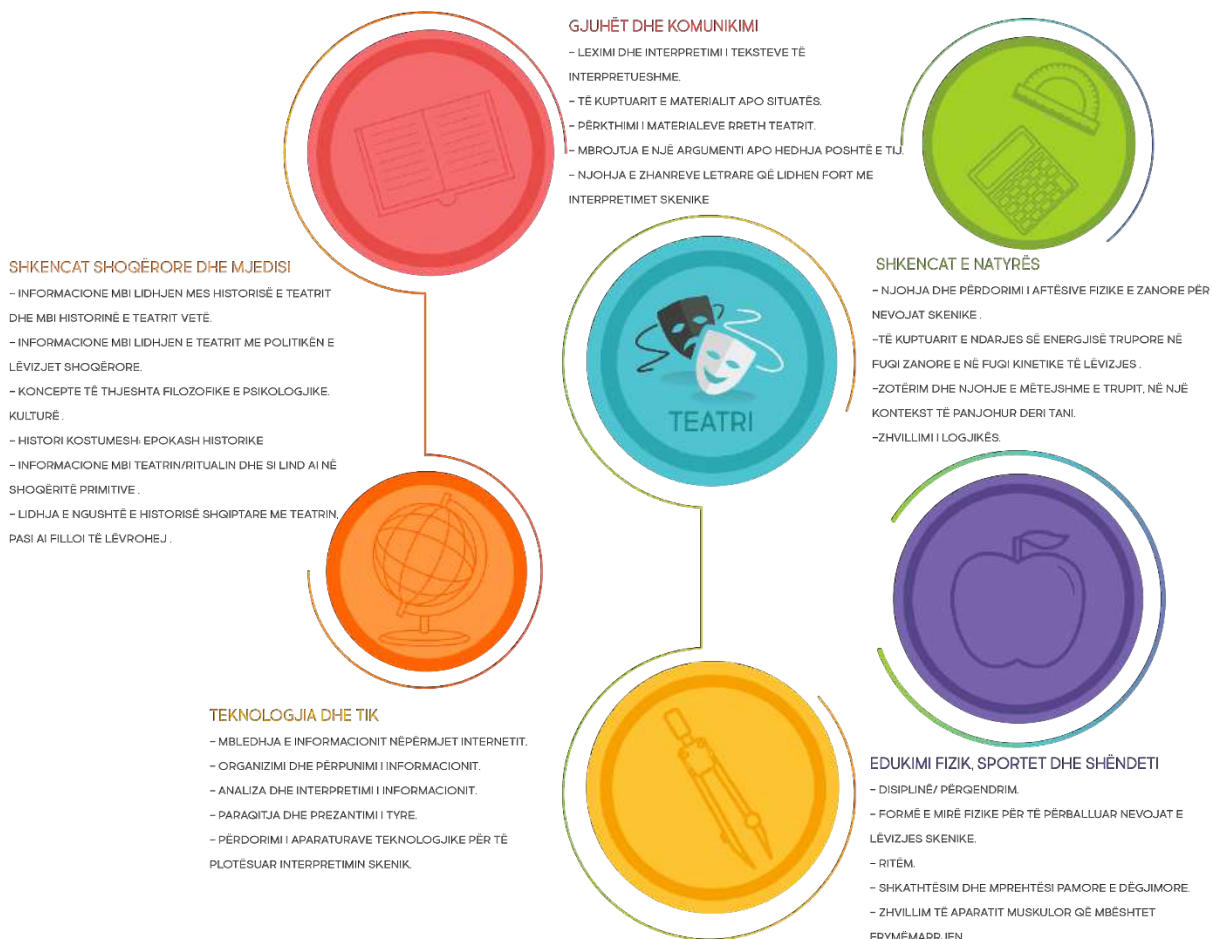
Kompetenca Kyçe	Kompetenca lëndore	Shembulli
Komunikimi dhe të shprehurit	Gjuha dhe komunikimi teatror	Në temën mësimore “Mjetet shprehëse në teatër” nxënësit komunikojnë përmes mjeteve shprehëse të teatrit duke kuptuar dhe dhënë mesazhe.
Të menduarit	Teknika dhe procese	Nxënësit në temën “Improvizimi dhe kori” mendon në mënyrë krijuese, për të realizuar sa më mirë performimin e vet artistik, duke ndjekur udhëzimet.
Digjitale	Vlerësimi i veprave teatrore	Në temën mësimore “Lindja e tragjedisë” nxënësit kërkojnë dhe përzgjedhin vetë informacionin e duhur, i mbledhin dhe hedhin ato duke bërë një prezantim apo fragmente aktesh nga tragjedi të ndryshme në një dvd, duke prezantuar apo përshkruar përjetimin që marrin ata nga vepra apo duke komentuar dhe krahasuar dy vepra të të njëjtës gjini me autorë të ndryshëm.
Personale	Teknika dhe procese	Në temën mësimore “Improvizim dhe kori” një grup nxënësish improvizojnë duke prishur unitetin. Nëpërmjet kësaj teknike mëson të punojë në grup dhe kupton rëndësinë e disiplinës, si dhe mëson ta shohë botën dhe të tjerët nëpërmjet këndvështrimeve të ndryshme, duke hyrë në “këpucët e tjetrit”.
Qytetare	Vlerësimi i veprave teatrore	Në temën mësimore “Mesazhet që përcjell teatri” nxënësit përfshihen në mënyrë aktive në zhvillimin e informacionit, bashkëpunimin dhe respektimin e mendimit që ata ndajnë me njëri-tjetrit. Ky bashkëpunim sjell edhe vetëbesimin dhe krijon

		besimin te të tjerët kur puna ndahet në mënyrën e duhur dhe sipas aftësive të gjithsecilit.
<i>Për jetën, sipërmarrjen dhe mjedisin</i>	Vlerësimi i veprave teatrore	<i>Në temën mësimore "Si ta përmirësojmë mjedisin ku jetojmë"</i> nxënësit nxiten të shohin me sy kritik lagjen e tyre për të gjetur zhurmat që ata identifikojnë në mjedisin ku ata jetojnë ose pushojnë etj.. Ata reflektojnë dhe shprehen nëpërmjet informacioneve që kanë për teatrin por edhe për mjedisin për të dhënë idetë e tyre mbi përmirësimin e këtij mjedisi.
<i>Të mësuarit për të nxënë</i>	Performimi dhe interpretimi teatror	<i>Në temën mësimore "Lojë përmes improvizimit"</i> nxënësit për 10 sekonda improvizojnë si një objekt (kafshë apo objekt i ngrirë). Kjo gjë i nxit krijimtarinë, zhvillon ndërgjegjësimin mbi trupin e përdorimin e tij dhe nxit punën në grup i caktuar.

III. Integrimi ndërlëndor brenda fushës së arteve dhe jashtë saj me fushat e tjera

Teatri është domosdoshmërisht i lidhur me lëndët brenda fushës së arteve, por edhe me fusha të tjera të të nxënit. Elementet teatrore si: *interpretimi, skenografia, muzika, kostumet, ndriçimi*, etj., lidhen

shumë mirë me disiplinat e tjera artistike, si kërcimi, arti pamor, muzika, por edhe me letërsinë, gjuhën, shkencat shoqërore dhe mjedisi, biologjinë, fizikën, etj.. Ndaj mësuesi synon që ta nisë lëndën nga ato që fëmija tashmë i njeh dhe teksa i çon drejt zbulimit të mëtejshëm, u shpjegon edhe lidhjet me ato që fëmijët po zbulojnë. Më poshtë paraqiten disa lidhje ndërlëndore të teatrit me lëndë të tjera, të para përmes rezultateve të të nxënës të njohurive:

3.1 Shembull: Lidhja e teatrit me gjuhët dhe komunikimi (gjuha shqipe dhe letërsia)

Klasa 6-të	Gjuha dhe komunikimi
Tema mësimore: “Improvizimi dhe kori”	Letërsia - Kori në antikitetin grek
Kori	
Në temën mësimore “Improvizimi dhe kori” klasa 6, mësuesi mund të bëjë lidhjen e njohurive teatrore që nxënësit duhet të marrin me njohuritë që ata kanë marrë nga lëndët e tjera në atë vit shkollor apo në vite të tjera. Ndërthurja e njohurive bëhet natyrshëm duke rikujtuar njohuritë mbi improvizimin dhe korin dhe me njohuritë	

që kanë nxënësit për teatrin grek nga letërsia. Kështu hapat që ndjek mësuesi për të realizuar këtë orë mësimore janë si më poshtë:

Hapi I: Njohja me rrethanën improvizuese

Shkruhet fjala “kori” dhe u kërkohet nxënësve të flasin rreth njohurive që kanë për korin grek në lashtësi.

Mësuesi i shpërndan çdo nxënësi një poezi ose një shumë këngë të njohur për ta, të thjeshtë, që duhet ta interpretojnë në kor. Kjo bëhet për të improvizuar dhe sjellë një moment nga koha e lashtësisë kur improvizoheshin poema dhe poezi nga këngëtarë dhe kore të ndryshme.

Hapi II: Të kuptuarit dhe ndërtimi i njohurisë

Mësuesi jep informacione ose bën lidhje me dije të mëparshme, për korin në teatrin antik.

Mësuesi gjithashtu u shpjegon se në këtë rast improvizimi nuk duhet të prishë punën e përbashkët, ashtu siç ndodhi në fillim, duke e lidhur me dijet e mëparshme të improvizimit.

IV. Temat ndërkurrikulare dhe zhvillimi i tyre nëpërmjet lëndës së teatrit

Temat ndërkurrikulare janë tema mjaft të rëndësishme, me të cilat përballet shoqëria tani dhe në të ardhmen. Teatri zhvillohet në jetën e përditshme me një shumëllojshmëri tematikash të cilat duhen trajtuar edhe përmes temave ndërkurrikulare.

Temat ndërkurrikulare që mund të zhvillohen janë:

Identiteti Kombëtar dhe njohja e kulturave

Të drejtat e njeriut

Vendimmarrja morale

Zhvillimi i qëndrueshëm

Mjedisi

Ndërvlerësimi

Bashkëjetesa paqësore

Nxënësi kontribuon përmes aktiviteteve teatrore, duke shpalosur vlerat e kulturës së vet, duke respektuar dhe promovuar vlerat e kulturave të tjera, duke bashkëpunuar vetëm dhe në grup në aktivitete të ndryshme duke dhënë kontributin e vet, duke dhënë zgjidhje situatave dhe problemeve të ndryshme teatrore/artistike, duke përdorur gjuhë të saktë teatrore për të komunikuar vlera dhe qëndrime, duke shpjeguar teknika interpretimi dhe procese të ndryshme skenike, që lidhen dhe me fusha të tjera që ata mësojnë. Përmes situatave të paraqitura në temat ndërkurrikulare, nxënësi ka mundësi të bëjë lidhjet ndërmjet kompetencave teatrore me detyrat e caktuara për realizimin e

këtyre temave. Nxënësi përdor aftësitë e tij teatrore që kanë të bëjnë me simbole, konvencione skenike, kostumografi e rekuizitë, duke ndërtuar një marrëdhënie aktive në mjedisin e tij.

Ai mund të shpjegojë elementet e një shfaqjeje skenike, çfarë tiparesh teatrore ka jeta e tyre dhe ndërvaresitë e mjedisit dhe botës njerëzore (loja, rituali, marrëdhëniet njerëzore, shkak-pasoja). Nxënësi mëson të mprehë dëgjimin, vëmendjen dhe të komunikojë përmes një gjuhe të zhvilluar dhe elementeve artistike, për të krijuar një pjesë teatrore/skenike, duke përdorur elementet dhe parimet e gjuhës teatrore, duke eksperimentuar me elemente të tjera artistike që lidhen me teatrin, duke organizuar krijimin e vet teatror, sipas larmisë së mjeteve skenike. Nxënësi fillon të familjarizohet me përmbajtje të ndryshme të veprave teatrore/skenike, duke zbatuar teknika të interpretimit dhe procese të ndryshme, duke respektuar rregullat e sjelljes skenike, duke ndarë përvojat e veta interpretuese me të tjerë dhe duke interpretuar në mënyrë artistike. Nxënësi analizon veprat teatrore të interpretuara, duke gjykuar dhe shpjeguar kuptimin e tyre, çka sjell një qëndrim kritik dhe estetik ndaj teatrit dhe kulturës në përgjithësi.

Shembull i teatrit me artin pamor.

Tema: *Njohja e kulturave* tregon qartë lidhjen e njohurive të *teatrit me artet pamore*.

Njohja e kulturave

V. Metodologjia për zhvillimin e lëndës

Përdorimi i metodologjive të mësimdhënies në procesin e të nxënësve të teatrit është kusht për rritjen e cilësisë së arritjeve të nxënësve, duke i dhënë secilit mundësinë të shfaqë dhe të zhvillojë potencialin teatror/artistik, që zotëron brenda vetes. Organizimi i mirë i procesit të mësimin të teatrit do të thotë që nxënësit të vendosen në situata konkrete krijuese, ku ata përjetojnë dhe provojnë vetë gjatë proceseve të interpretimit. Kjo arrihet vetëm nëpërmjet motivimit dhe përkundrejt zhvillimit të kompetencave të caktuara si dhe tematikave përkatëse mësimore. Mësimdhënia e teatrit, për nga vetë natyra, zhvillohet përmes veprimtarive krijuese, shprehëse, emocionale. Çdo përmbajtje dhe veprimtari mësimore teatrore është e pëlqyeshme dhe krijon emocione, kur nxënësit drejtohen drejt saj në mënyrë të vetëdijshme, çka u mundëson atyre shprehjen e potencialit intelektual/krijues dhe artistik në shumë aspekte.

Mësimdhënia e teatrit, synon gjithëpërfshirjen dhe bazohet në *mësimdhënien dhe nxënien bazuar në kompetenca; mësimdhënien me në qendër nxënësin dhe mësimdhënien e nxënien e integruar.*

Nxënësit e një klase janë të ndryshëm, për sa i përket mënyrës se si ata nxënë: individualisht, në grup, nën udhëheqjen e mësuesit, të pavarur, me anë të mjeteve konkrete etj..

Planifikimi dhe përzgjedhja e metodave dhe teknikave të mësimdhënies në mësimin e teatrit duhet të mbajë parasysh:

Kompetencat kyçe;

ndërtimi i çdo njohurie dhe i çdo aftësie mbështetur në ato të mëparshmet;

veprimtari krijuese teatrore, të cilat lidhin mesazhet dhe konceptet teatrore me situata të jetës reale;

mjete dhe materiale konkrete didaktike dhe ato të teknologjisë cd, dvd, kompjuter, magnetofon;

krijimi i qëndrimit pozitiv ndaj lëndës së teatrit dhe përdorimi i saj përgjatë gjithë jetës;

bashkëveprimi mësues-nxënës gjatë procesit mësimor, duke qenë plotësues të njëri-tjetrit.

Mësimdhënia e planifikuar mirë, krijon kushtet e nevojshme për një nxënie të suksesshme dhe lehtëson, punën e mësuesit edhe atë të nxënësit. Përmes metodave dhe teknikave të ndryshme të mësimdhënies me në qendër nxënësit, mësuesi duhet të krijojë një atmosferë, që i bën ata të ndihen të lirshëm dhe të zhdërvjellët, për të zhvilluar njohuritë e tyre në teatër. E rëndësishme është që nxënësi të zhvillojë të nxënien në veprimtari konkrete, ku ai ndërton dhe zhvillon më tej kompetencat lëndore, si edhe ato kyçe. Atij i kërkohet që nëpërmjet veprimtarive interpretuese, të zhvillohet një nivel i lartë të menduarit sidomos në ndjekjet e shfaqjeve, por edhe në interpretimin personal, duke kërkuar arsyetime apo përgjigje të pyetjeve të tilla si: *“Pse më pëlqen?”*, *“Ç’mesazh përcjell?”*,

“Cilit zhanër i përket?”, “Pse është i veçantë ky dramaturg?” etj.. Në këtë mënyrë ai nxitet të reflektojë mbi veprimet e veta dhe të zhvillojë situata të reja në kontekste të caktuara.

Disa metodologji shumë efikase në orën e teatrit janë: *“Tabloja”, “Më thuaj ç’mendon”, “Objekt për 10 sekonda”, “Nga një fjalë me radhë”, “Bëhu mësuesi”, “Roli në dërrasë”, “Karrigia e hetuesit”, “Rruga e ndërgjegjes”, “Jam edhe unë”, etj..*

5.1 Teknika “Tabloja”

Është një mënyrë e shpejtë dhe efikase për të filluar një orë mësimi teatri dhe është mëse e përshtatshme për fëmijët. Ata mund të krijojnë një tablo duke përdorur trupat e tyre dhe shprehje emocionale përmes gjesteve e shprehjeve të fytyrës ose të sjellin në jetë një pikturë të famshme, pa

lëvizur. Klasa mund të ndahet në disa grupe dhe të tjerët të gjejnë se çfarë po ndodh. Fëmijët e kanë të lehtë që ta kuptojnë, pasi “kush bën poza më të bukura” është një lojë e njohur për ta. Kjo metodë funksionon edhe me improvizim të çastit, por edhe me parapërgatitje.

Fotoja tregon një tablo nga shfaqja “Tri Motrat” e Çehovit, vënë në Teatrin Kombëtar.

Ndërsa foto e radhës është një rast kur nxënësit janë përpjekur të sjellin në jetë një pikturë të njohur në një ekspozitë.

Me fëmijët është mirë që të fillohet nga tablo përrallash të njohura për ta. Kjo teknikë njihet si teknikë çliruese edhe për më të ndrojturit, ndaj mësuesi duhet të bëjë kujdes, që të përkrahë çdo ide të

re që lind nga nxënësit. Në rastin e përrallës ajo mund t’u kërkojë grupeve të ndryshme, që të rikrijnë çaste të ndryshme kyçe të përrallës, duke dhënë një tablo të vazhduar nga fillimi në fund të të gjithë historisë. Ajo mund t’u kërkojë nxënësve që improvizimin e bërë në klasë ta çojnë më tej në shtëpi, duke gjetur kostume apo objekte, që do ta plotësonin më mirë tablonë e përcaktuar dhe

nxënësit mund t'i sjellin orën tjetër në klasë. Kjo bën që të gjithë nxënësit të përfshihen dhe të mendojnë në mënyrë krijuese për elemente të ndryshëm teatrorë.

5.2 Teknika “Më thuaj ç’mendon”.

Kjo është një teknikë e shpejtë, që ndjek natyrshëm teknikën e tablosë. Pasi u kërkon nxënësve të imitojnë sende me teknikën e tablosë, për shembull, sendet që gjenden në një dhomë të lënë rrëmujë. Shembulli në foto është një dhomë ndenjjeje.

Pasi nxënësit kanë zënë vende e objekte, mësuesi i prek me radhë. Objekti që preket duhet të thotë atë që mendon në ato çaste si objekt. Duke e

shtuar me radhë shpeshtësinë nxënësit nxiten që të flasin gjithmonë e më shumë si objekti që përfaqësojnë. Kjo bën që nxënësit shumë shpejt, pa e kuptuar, të futen në garë me njëri-tjetrin dhe të jenë më të lirshëm në krijimtarinë e tyre, si objekti që përfaqësojnë. Të njëjtën teknikë mund ta provoni edhe me një nga skenat e përrallave dhe fëmijët të imitojnë kafshën që kanë në përrallë, duke mjaullirë, lehur, duke bërë veprime tipike të një kafshe, etj.. Për ta çuar më tej, mund t'u kërkonit nxënësve të ndërrojnë objektet ose kafshët me shokët e shoqet dhe të shikoni se çfarë tjetër do të thoshte e bënte ai objekt apo kafshë.

5.3 Teknika “Objekt për 10 sekonda”

Kjo është një teknikë shumë e mirë improvizimi, shumë pranë lojës për fëmijët. Ndajini në grupe me 4-6 veta dhe thoni emrin e një objekti, që ata duhet ta bëjnë për dhjetë sekonda me trupat e tyre, ndërsa ju numëroni për së prapthi nga dhjetë në zero. Zakonisht secili grup gjen një mënyrë të ndryshme nga të tjerët. Të mirat e kësaj teknike janë se nxit krijimtarinë, zhvillon ndërgjegjësimin mbi trupin e përdorimin e tij dhe nxit punën në grup. Shembuj që mund t'u jepni nxënësve janë: një makinë, një orë, një telefon, piano, gjirafë, etj.. Në foton më poshtë, grupi po improvizon një divan.

Ju mund ta çoni edhe një hap më tej, duke u kërkuar fëmijëve të bëjnë jo vetëm një figurë, por një trup në lëvizje: zjarr, pyll, pemë në stuhi, shqiponjë, syrin që pulitet, etj..

5.4 Teknika “Nga një fjalë me radhë”

Kjo teknikë kërkon që fëmijët të ulen në rreth dhe pasi të fillojë historia, të gjithë të shtojnë nga një fjalë me radhë. Zakonisht fillon me “Na ishte njëherë...” Qëllimi është që mendimi të rrjedhë i lirë dhe askush të mos mund të parashikojë si do të shkojë, a të mundë ta paracaktojë rrjedhën e ngjarjes. Nuk është gjithmonë e lehtë të ruash rrjedhën logjike, por mbetet shumë argëtuese. Përpiquni ta regjistroni historinë dhe t’ua vini nxënësve ta dëgjojnë në fund ose shkruajeni vetë nga regjistrimi dhe orën e ardhshme shpërndajuni të shkruar. Kjo teknikë ndihmon krijimtarinë, të dëgjuar, aftësinë e të kuptuarit e treguarit një histori dhe punën në grup. Radhën tjetër mund t’u kërkon nxënësve, që të ndarë në grupe me nga 3-4 veta të shkruajnë një histori në grup, ku secili shkruan një fjali dhe ia pason shokut, e kështu me radhë, derisa secili nxënës në grup të ketë shkruar nga pesë fjali. Në fund mblidhni dhe lexoni historitë.

5.4 Teknika “Bëhu mësuesi”

Jepini klasës të lexojë një vjershë, një përrallë a një tregim të njohur, që do ta analizoni orën e ardhshme për ngjarjen, personazhet, kohën e zhvillimit të ngjarjes, rrethanat, mesazhin, etj.. Kërkojuni fëmijëve të kenë mendjen se për çfarë i pyesni ju. Jepuni detyrë shtëpie një tjetër material të thjeshtë. Të nesërmen, thërrisni një nga nxënësit që të bëjë rolin tuaj dhe ju bëni rolin e tij. Në çdo orë caktoni nga një nxënës të ri, gjithmonë papritmas. Nëse nxënësi ngecet, nxiteni duke e shtyrë të mendojë: “Çfarë do të bënte/pyeste një mësues tani?” Kjo teknikë jo vetëm që i ndihmon të veshin këpucët e tjetrit, ca më shumë të një roli më autoritar se ata vetë, por edhe të mendojnë si një regjisor që ngre pyetje.

Në po të njëjtën mënyrë mund ta çoni më tej, për të shfrytëzuar dijet ndërkurrikulare, duke u kërkuar të zgjedhin një personazh të famshëm nga lëndë të tjera: Van Gog nga arti pamor, Njutoni nga fizika, Arkimedi nga matematika, Qesari nga historia, etj. dhe të flasin e të sillen si ata.

5.5 Teknika “Roli në dërrasë”

Kjo është një teknikë që mund të përdoret për personazhin e një libri që e kanë lexuar të gjithë fëmijët, për shokë ose shoqe të klasës ose edhe si punë individuale në shtëpi, që nxënësit mund ta bëjnë për një personazh të dashur për ta. Gjithsesi, do të ishte mirë ta fillonit me një personazh të krijuar fillimisht nga fantazia e fëmijëve. Vizatoni siluetën e një trupi dhe fëmijët vijnë me radhë të shkruajnë secili një tipar, që ata mendojnë se ka lidhje me atë personazh, duke filluar që nga emri, gjinia e mosha, e deri tek marrëdhëniet me të tjerët, tiparet e personalitetit, por edhe ëndrra, frikëra e sekrete.

Edhe kjo teknikë mund të shtrihet në lëndë të tjera, pasi mund t'u kërkonit nxënësve që veç personazheve artistikë, të nxjerrin tipare edhe për personazhet historikë.

5.6 Teknika “Karrigia e hetuesit”

Secili nga nxënësit zgjedh një personazh, që mund të jetë nga një libër, historik ose aktual. Ai ulet në një karrige para grupit (nëse nxënësit nuk ndihen rehat mund të krijojnë edhe grupe me nga 2-3 veta) dhe u përgjigjet pyetjeve të tyre se cili është, ku jeton, ç'marrëdhënie ka, si sillet, çfarë e shtyn të bëjë ato që bën. Kjo metodë përdoret më vonë për të analizuar personazhet që do të luajnë ose pasi kanë parë një shfaqje, por mësuesi mund t'u kërkojë si detyrë, që të njëjtat pyetje t'i shtrojnë individualisht edhe për veten e tyre, duke zhvilluar kështu përmes teatrit kompetencën e të menduarit dhe kompetenca personale. Kjo teknikë i ndihmon fëmijët, që përveçse të mësojnë të analizojnë, të jenë edhe krijues e të improvizojnë, në rastet kur nuk i dinë përgjigjet, duke hyrë kështu në këpucët e tjetrit.

5.7 Teknika “Rruga e ndërgjegjes”

Një teknikë e dobishme kur analizohet çdo lloj dileme, me të cilën përballlet personazhi, që jep mundësinë e thellimit në një çast vendimtar.

Klasa ndahet në dy grupe, përballë njëri-tjetrit. Mësuesi ose një nxënës që luan personazhin, ecën mes dy palëve dhe dëgjon këshillat që i japin anëtarët e secilës anë. Grupet mund të organizohen, që të japin këshilla të kundërta. Lërimi të mendohen dhe të nxjerrin këshillat e tyre. Pasi të gjithë të kenë dhënë këshillën e vet, kur personazhi mbërrin në fund, merr një vendim, në varësi të këshillave që ka dëgjuar dhe thotë pse mori atë vendim. Kjo mund të bëhet me dilema të një pjese dramaturgjike a tregimi, por edhe me ngjarje të njohura historike (veprimtari ndërkurrikulare).

5.8 Teknika “Jam edhe unë”

Kjo teknikë bashkërendon lëvizjen fizike, me fjalën, me veprimin, me improvizimin dhe me tiparet e personazhit. Mësuesi jep një situatë dhe u lë pak kohë fëmijëve të mendojnë secili personazhin e tij. Pastaj, thërret emrat në mënyrë të çrregullt dhe ata duhet t’i shtohen një nga një situatës, me personazhin, veprimin dhe fjalët që kanë menduar ose që i improvizojnë aty për aty, derisa të hyjë në lojë e gjithë klasa. Për shembull, mësuesi thotë: “Në plazh”

Secili prej fëmijëve gjen se çfarë bën personazhi i tij dhe si sillet. Kur mësuesi thërret emrin e parë, ai fillon me personazhin e tij, kur thërret të dytin, ai i shtohet situatës, por jo domosdoshmërisht krijon marrëdhënie me të parin, e kështu me radhë, personazhet shtohen një pas një me intervale fare të shkurtra kohore, derisa situata merr formë të plotë me të gjithë nxënësit, që improvizojnë secili me rolin që ka zgjedhur vetë dhe në

varësi, të marrëdhënieve të atypëratyshme. Mirë është që mësuesi të mund ta regjistrojë rrethanën me një celular dhe në përfundim ta analizojnë të gjithë bashkë, për të parë se cilat janë gjërat që kanë bërë mirë e gabim në rrethanën e caktuar dhe pse.

IV. Të mësuarit me projekte (Projekti)

Projekti kurrikular është strategji e të nxënës dhe mësimit me në qendër nxënësin përmes së cilës nxënësit në mënyrë të pavarur ose dhe si anëtar i një grupi, hulumtojnë mbi një çështje të caktuar ose një problem të lidhur me jetën reale. Projekti si veprimtari integruese me karakter kërkimor e krijues nxit zhvillimin e aftësive të larta të menduarit, aftësive komunikuese, të bashkëpunimit, të përdorimit të TIK, të sipërmarrjes etj..

Projekti kurrikular në lëndën e muzikës është **rubrikë e detyruar e portofolit të të nxënës**.

Projekti kurrikular **nuk** duhet të përmbajë njohuri të reja.

Zbatimi i një projekti në lëndën e muzikës kërkon më shumë se një orë mësimore.

Projekti kurrikular **mund** të jetë i shtrirë **përgjatë gjithë vitit shkollor**, pra në të tri periudhat, por mund të jetë i shtrirë dhe **vetëm brenda një periudhe**. Sido që të jetë shtrirja e projektit, ai ka vlerësimin e tij brenda vlerësimit të portofolit. Mësuesi që kur planifikon projektin duhet të ketë në mendje vlerësimin e tij. Vlerësimi nuk është diçka që ndodh vetëm në fund të projektit, mësuesi vlerëson nxënësit përgjatë zhvillimit të tij.

Nëse projekti ka shtrirje përgjatë gjithë vitit, në çdo periudhë vlerësohet si pjesë e portofolit ajo pjesë e projektit që është realizuar.

Projekti kurrikular kërkon që mësuesi të:

Përcaktojë qartë detyrën mësimore në detaje për çdo grup dhe nxënë (sepse çdo nxënë duhet të jetë i përfshirë dhe i angazhuar me detyra të përcaktuara);

të paraqesë rezultatet e të nxënës që do të arrihen nëpërmjet projektit;

të paraqesë hollësisht çdo fazë të realizimit të projektit;

të qartësojë nxënësit për arritjen përfundimtare të projektit;

të qartësojë nxënësit për kriteret e vlerësimit të projektit;

të vëzhgojë dhe të japë gjykimin e tij në mënyrë të vazhdueshme për ecurinë e zbatimit të projektit.

Projekti kurrikular realizohet duke iu kërkuar nxënësve të shfrytëzojnë përvojat vetjake dhe njohuritë e marra nga burime të ndryshme.

Projekti kurrikular realizohet duke përdorur më shumë se një metodë apo teknikë mësimdhënie, si: *kërkimi, intervista, puna në grup, puna individuale, përpunim informacioni* etj..

Fazat kryesore që ndiqen për realizimin e një projekti janë:

Përcaktimi i çështjes ose problemit për të cilin do të hulumtohet, në mënyrë që të jetë i menaxhueshëm në kohë.

Përcaktimi i detyrave që duhet të realizohen për të grumbulluar të dhënat e nevojshme nga puna e secilit nxënës.

Grumbullimi i materialeve ose mjeteve të nevojshme.

Përpunimi dhe analizimi i të dhënave të grumbulluara.

Nxjerrja e përfundimeve dhe përgjithësimeve nga të dhënat e grumbulluara dhe përgatitja e produktit përfundimtar.

Prezantimi i gjetjeve dhe përfundimeve të projektit ose prezantimi i produktit të krijuar.

Për planifikimin e një projekti mësuesi **ndërton planin e projektit**, rubrikat kryesore të të cilit paraqiten më poshtë. Në varësi të tematikës së projektit dhe specifikave të tij mësuesi mund të pasurojë planifikimin edhe me rubrika të tjera. Mësuesi planifikon në planin e tij ditë orë të planifikuar të projektit sikurse vepron me orët e tjera mësimore.

6.1 Rubrikat kryesore të planifikimit të një projekti kurrikular përfshijnë:

Tema e projektit (përcaktohet nga mësuesi në bashkëpunim me nxënësit).

Kohëzgjatja e projektit/orët mësimore (nëse projekti është ndërlëndor, përcaktohet kontributi i çdo mësuesi dhe orët mësimore për secilën lëndë).

Klasa/t pjesëmarrëse (përcaktohet klasa ose në rast se ka disa klasa).

Rezultatet e të nxënit (përfshijnë njohuritë, aftësitë dhe qëndrimet që do të zhvillohen përmes veprimtarive të projektit).

Konceptet kryesore që do të përdoren gjatë zhvillimit të projektit (përcaktohen konceptet që duhet të zotërojnë nxënësi për realizimin e këtij projekti).

Partnerët (nëse ka, p.sh., nëse projekti ka si qëllim që nxënësit të hulumtojnë lidhur me muzikën e zonës ku jetojnë, një specialist i muzikës mund të jetë një partner pjesëmarrës në projekt).

Veprimtaritë kryesore (përcaktohen veprimtaritë që do të realizohen gjatë projektit).

Burimet kryesore të informacionit (mësuesi duhet të orientojë nxënësit drejt përdorimit të burimeve të larmishme dhe të duhura të informacionit.).

Tematika e orëve të planifikuara të planit mësimor (këtu vendoset tematika për çdo orë mësimore të projektit. P.sh. nëse projekti planifikohet në 3 orë atëherë duhet vendosur tematika për të tri orët).

Përshkrimi i produktit të projektit (duhet të përfshijë shkurtimisht llojin e produktit që pritet të realizohet dhe mënyrën e prezantimit të tij).

Vlerësimi i nxënësve dhe reflektimi (mësuesi përcakton kritere për vlerësimin e projektit të cilat ia komunikon nxënësit që në fillim të projektit. P.sh., kriteret mund të përcaktohen në lidhje me

trajtimin e përmbajtjes në përmbushje të tematikës, përdorimin e burimeve të informacionit, përgatitjen e produktit, prezantimin e tij etj., në varësi të rezultateve të të nxënit.

Shembull projekti kurrikular me shtrirje gjithë vjetore, për lëndën e Teatrit për klasën e 6-të:

Tema e projektit: “Tragjedia dhe përfaqësuesit e saj”.

Kohëzgjatja e projektit/orët mësimore: Projekti do të zgjasë gjatë tri periudhave të realizuara në 3 orë mësimore në lëndën e teatrit, të planifikuara 1 orë për çdo periudhë.

Klasa/t pjesëmarrëse: Klasa e VI-a,b.

Rezultatet e të nxënit: Në përfundim të projektit nxënësi:

Demonstron njohuritë e marra për grumbullimin e të dhënave mbi tragjedinë si gjini, disa nga tragjeditë më të njohura dhe përfaqësuesit që kanë shkruar në këtë lloj gjinie, sipas kontekstit historik dhe kulturor të ngjarjeve;

lexon dhe kupton të dhënat e grumbulluara mbi gjininë e tragjedisë;

interpretin të dhënat dhe konsolidon njohuritë mbi ngjarjet, përfaqësuesit dhe veprat muzikore në periudhën e kur u krijua dhe zhvillua tragjedia.

shikon dhe ndjek shfaqje, dhe shpreh përjetimin e vet emocional, duke shpjeguar ndjesinë emocionale ;

përdor terminologjinë e duhur të teatrit për të analizuar, komunikuar dhe zbuluar informacionin për vepra të ndryshme në gjininë e tragjedisë të krijuara në periudha të ndryshme;

bën lidhje ndërmjet njohurive dhe shpjegimit të veprave por edhe të përfaqësuesve të tyre;

prezanton para të tjerëve projektin për temën e dhënë, duke gërrshetur format e komunikimit verbal dhe elektronik, si dhe veprimin praktik;

bashkëpunon me shokët për realizimin e projektit dhe kontribuon pozitivisht me grupin.

Konceptet kryesore që do të përdoren gjatë zhvillimit të projektit:

Dëgjimi i veprave, qëllimi i studimit;

grumbullimi i informacionit dhe të dhënave;

përpunimi i informacionit dhe të dhënave;

paraqitja grafike e të dhënave;

interpretimi i të dhënave, klasifikimi i veprave për prezantim;
prezantimi i tyre.

Burimet kryesore të informacionit:

Informacioni i marrë nga interneti (kërkim mbi ngjarje, biografi dhe tragjedi të ndryshme);
materiale video nga interneti (youtube);

baza material;

letra të bardha,
kartonë,
lapustila,
foto,
dvd etj..

Tematika e orëve të planifikuara:

Ora 1. Përzgjedhja e temës së projektit. Ndarja e grupeve. Përcaktimi i detyrës hulumtuese për secilin grup. Ndarja e detyrave për secilin nxënës brenda grupit. Hartimi i planit të veprimtarive të projektit brenda grupit përkatës, afatet dhe personi përgjegjës.

Ora 2. Përpunimi i materialit të grumbulluar, zhvillimi i të dhënave nga kërkime të ndryshme, ppt etj..

Ora 3. Hartimi i draftit të parë të projektit dhe diskutimi i tij. Prezantimi i materialit të përgatitur. Vlerësimi i punës në grup dhe individual i nxënësve.

Shembull i vlerësimit të projektit kurrikular. Çdo mësues është i lirë të vendosë vetë kriteret e vlerësimit të projektit sipas tematikës që ka përzgjedhur për të realizuar me nxënësit.

Projekti është hulumtues/kërkimor - (shtrihet gjithë vitin)

Projekti përmban gjithsej 40 pikë

Kriteret e vlerësimit	Niveli 1 - Dobët	Niveli 2 - mjaftueshëm	Niveli 3 – Mirë	Niveli 4 – Shumë mirë
	0-10 pikë	11 - 21 pikë	22- 32 pikë	33 -40 pikë
(Faza e parë)	0-4 pikë	5-8 pikë	9-12 pikë	13-15 pikë
15 pikë	Nxënësit: Rrallëherë	Nxënësit: Dalin jashtë	Nxënësit: Janë të fokusuar te	Nxënësit: Janë të fokusuar te

Demonstrimi i aftësive kërkimore	fokusohen te detyra e tyre; mbledhin informacione jo të përshtatshme; përdorin një burim për të gjetur informacionin.	temës dhe nuk fokusohen vetëm te detyra e tyre; mbledhin informacion dhe përmbledhin ato; përdorin të paktën dy burime të ndryshme për të gjetur informacione.	detyra e tyre shumicën e kohës; mbledhin informacion dhe gjejnë zgjidhje standarde; përdorin të paktën dy burime të ndryshme për të gjetur informacione.	detyra e tyre. Vetëorientohen dhe vetëdrejtohen shumë mirë; mbledhin informacion në mënyrë aktive dhe krijojnë komente intuitive për të zgjidhur probleme; përdorin shumëllojshmëri informacionesh.
(Faza e dytë) 15 pikë Realizimi i kërkimit të gjetur	0 -4 pikë Nxënësit: -Rrallëherë përdorin mënyra të përshtatshme në shtjellimin e kërkimit; - informacioni i gjetur shpeshherë është jo i saktë.	5– 8 pikë Nxënësit: - Ndonjëherë përdorin mënyra të përshtatshme në shtjellimin e kërkimit, por jo në mënyrë të vazhdueshme; - shtjellimi i kërkimit është me gabime.	9 – 12 pikë Nxënësit: Zakonisht përdorin mënyra të përshtatshme në shtjellimin e kërkimit të përshtatshme dhe efektive; shtjellimi i kërkimit përmban pak gabime.	13 – 15 pikë Nxënësit: Përdorin gjatë gjithë projektit përdorin mënyra të përshtatshme në shtjellimin e kërkimit të përshtatshme dhe efektive; shtjellimi i kërkimit është i saktë dhe i qartë.
(Faza e tretë) 10 pikë Prezantimi në mënyrë efektive i	0-2 pikë Prezantimi i materialit është i çorganizuar dhe rrëmujë	3 -5 pikë Prezantimi i materialit është i organizuar mirë punën e tyre	6-8 pikë Prezantimi i materialit është organizuar mirë punën e tyre që në	9-10 pikë Prezantimi i materialit është organizuar shumë mirë punën e tyre që

projektit	është e vështirë të kuptosh cilat informacione shkojnë me njëri – tjetrin; prezantohen shumë pak rezultate të projektit.	jo gjithmonë të krijon lehtësi dëgjimi dhe të kuptuari; prezantohen vetëm disa rezultate të projektit.	shumicën e kohës të krijon lehtësi leximi, dëgjimi dhe të kuptuari. Në përgjithësi prezantohen rezultatet e projektit.	të krijon lehtësi leximi, dëgjimi dhe të kuptuari; rezultatet e projektit prezantohen qartë.
------------------	--	--	--	--

Shembull i vetëvlerësimit ose vlerësimit të nxënësit nga nxënësi. Ky është një shembull që shërben për të orientuar çdo mësues dhe nxënës rreth vlerësimit. Edhe në këtë rast çdo mësues është i lirë të vendosë kriteret sipas tematikave që për zgjedh të zhvillojë.

Projekt kurrikular kërkimor

Gjithsej 40 pikë (nëse projekti shtrihet gjithë vitin)

Kriteret e vlerësimit	Treguesi	ShM	M	Mj	D
(Faza e parë) - 15 pikë Demonstrimi i aftësive kërkimore	Demonstrim i aftësive kërkimore.				
	Bashkëpunimi në grup.				
	Grupi orientohet dhe drejtohet vetë.				
	Përdorimi i shumëllojshmërisë së informacioneve.				
	Fokusimi te detyra e dhënë.				
	Mbledhja e informacioneve të përshtatshme për detyrën.				
(Faza e dytë) - 15 pikë Realizimi i kërkimit të gjetur	Përdorimi gjatë projektit i aftësive kërkimore të përshtatshme dhe efektive.				
	Dëgjim i selektuar i veprave të teatrit.				
	Përdorimi i informacionit të gjetur dhe veprave muzikore për demonstrim.				
(Faza e tretë) - 10 pikë Prezantimi në mënyrë efektive i projektit	Organizimi i materialit që të krijon lehtësi leximi, dëgjimi dhe të kuptuari.				
	Rezultatet e projektit prezantohen qartë.				
	Kontribuon pozitivisht në progresin e grupit.				

Shënim: *PROJEKTI synon të masë njohuritë, aftësitë dhe qëndrimet në fund të periudhës dhe të vitit shkollor por edhe formimin e kompetencave kyçe dhe lëndore.*

MËSUESI është ai që vendos:

VII. Planifikimi kurrikular – Llojet e planifikimit teatri *AMU dhe AML*

Planifikimi është një proces i rëndësishëm i zbatimit të kurrikulës, i cili i krijon mundësinë mësuesit të jetë krijues dhe i lirë në procesin e mësimdhënies. Për një planifikim të mirë, mësuesi duhet të njohë dokumentet e mëposhtme:

Kornizën Kurrikulare

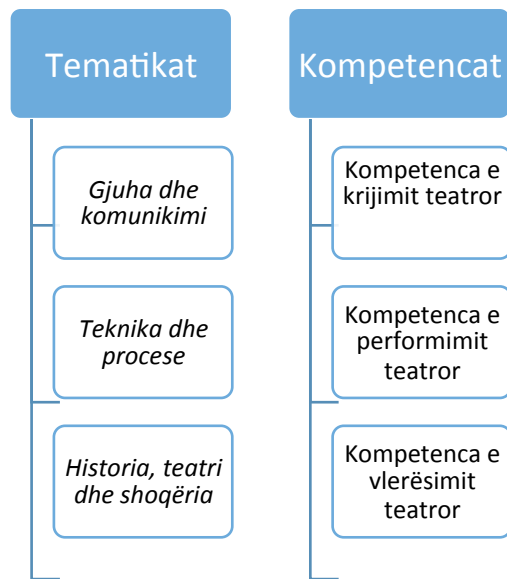
Kurrikulën bërthamë

Programin mësimor

Baza e një planifikimi të suksesshëm është njohja e mirë e programit mësimor. Mësuesi duhet të zbatojë me përpikëri të gjitha kërkesat e këtij programi. Rezultatet e të nxënit janë një themel i përbashkët për të gjithë mësuesit. Mësuesit përzgjedhin vetë metodat dhe strategjitë më të përshtatshme, burimet e mundshme për t'u shfrytëzuar, llojet dhe mjetet e vlerësimit.

Kompetencat kyçe zhvillohen dhe ndërtohen duke u ndërthurur me rezultatet e të nxënit të *kompetencave lëndore*. *Tematikat* janë ato që ndërtojnë kompetencat lëndore por edhe kyçe që zhvillohen në lëndën e teatrit. Ato janë¹:

¹Shkëputur nga program i teatrit, klasa 10-të, miratar nga MASR.

7.1 Llojet e planifikimeve. Planifikimi i mësimdhënies për lëndën përfshin:

Planifikimin vjetor

Planifikimin për secilën periudhë (shtator-dhjetor; janar-mars; prill-qershor)

Planifikimin ditor

Në fillim të vitit shkollor mësuesi duhet të dorëzojë pranë drejtorisë së shkollës *planin vjetor* të lëndës ose të modulit, i cili shërben si një kornizë e ndarjes së përgjithshme të përmbajtjes lëndore dhe të orëve mësimore, si edhe *planin e periudhës së parë* (shtator- dhjetor). Planet e periudhës së dytë dhe të tretë dorëzohen para fillimit të secilës periudhë.

Gjatë vitit, sipas rrethanave që i krijohen, mësuesi mund të bëjë ndryshime në planin fillestar mësimor. Mësuesi mund të vendosë të përparojë më ngadalë nga sa e ka parashikuar, kur vë re se nxënësit e tij hasin vështirësi. Në këtë mënyrë mësuesi planifikon duke u bazuar në përparimin e nxënësve dhe në vështirësitë e hasura në periudhat paraardhëse, duke u përqendruar te arritjet e kompetencave kyçe dhe të lëndës.

7.2 Planifikimi vjetor i lëndës

Mësuesi, zbërthen programin mësimor për atë vit shkollor. Natyrisht, realizimi i programit është qëllimi i vërtetë i mësuesit. Plani vjetor është një plan sintetik, ku mësuesi planifikon orët dhe përmbajtjen kryesore lëndore për tri periudha. Periudhat e planifikuara përmes planifikimit vjetor janë:

periudha e parë: shtator- dhjetor;

periudha e dytë: janar – mars;

periudha e tretë: prill- qershor.

Planifikimi vjetor kryhet duke u bazuar orët e sugjeruara të kohës së përcaktuar në programin e miratuar, për klasën e 6-të të AMU.

Tematikat	Gjuha dhe komunikimi teatror	Teknika dhe procese	Historia, teatri dhe shoqëria	Totali
Orët	12 orë	16 orë	7 orë	35 orë

Shpërndarja e përmbajtjes kryesore së lëndës sipas tri periudhave, bëhet në kolonë ku vendosen përmbajtja kryesore e lëndës që do të zhvillohet në secilën periudhë dhe për secilën tematikë. Gjithashtu, vendoset edhe totali i orëve për secilën periudhë, ku përfshihet njohuri, projekte, përsëritje, punë laborator, biseda letrare, teste etj., në varësi të specifikave të lëndës.

Realizimi i tri llojeve të planifikimit kërkon realizimin gjatë procesit të mësimdhënies edhe të disa rubrikave që përmban program mësimor. Ato janë:

Ndërtimin e *kompetencave kyçe*.

Ndërtimin e *kompetencave lëndore*.

Përfshirjen dhe zbatimin e *temave ndërkurrikulare*.

Përfshirjen dhe zbatimin e *fushave/lëndëve* të tjera.

7.3 Shembull i planifikimit vjetor, nga programi mësimor, klasa VI

Tematikat	Shpërndarja e përmbajtjes lëndore për realizimin e kompetencave		
	Shtator – Dhjetor 13 orë	Janar – Mars 12 orë	Prill - Qershor 3 + 10 orë
Gjuha dhe komunikimi teatror (12 orë)	Interpretimi i karaktereve të thjeshta në një material të caktuar. Respektimi i ngjarjes dhe besimi në lojë. Interpretimi i materialeve poetike. Caktimi i detyrave e roleve sipas aftësive dhe zbatimi i roleve. (4 orë)	Interpretimi me logjikë. Dëgjimi i kujdesshëm i një pjese teatrore. Interpretimi pa fjalë - Sikuri. Vëmendja ndaj elementeve skenike. (4 orë)	Marrëdhënia shkak-pasojë. Interpretimi dramaturgjik. Interpretimi në ansambël. Ndihma reciproke në krijimin artistik. (4 orë)

Teknika dhe procese teatrale (16 orë)	Interpretim i poezive të thjeshta. Interpretim i poezive të thjeshta. Krijimi i karakterit të kafshës mbështetur në një fabul. (Improvizim ne grup me maska) Krijimi i karakterit të kafshës mbështetur në një fabul. Interpretim i një përralle me personazhe, inskenuar me: regjisor dhe elemente regjisoriale. Interpretim i një përralle me personazhe, inskenuar me regjisor dhe elemente regjisoriale. (6 orë)	Etyd me objekt /”sikurin” Mini – ngjarje me objekt jashtë funksionit të tij origjinal. Etyd me objekt /”sikurin” Mini – ngjarje me objekt jashtë funksionit të tij origjinal. Mjetet trupore; sjelljet fizike ndaj personazhit dhe ndjekja e logjikës së personazhit(bisedë me një aktore). Pjesë dramaturgjike me një akt. Pjesë dramaturgjike me një akt. Pjesë dramaturgjike me një akt. (6 orë)	Disa rregulla të interpretimit (luajtja si për herë të parë, shqiptimi etj.. Vënia në skene e një komedie . Vënia në skene e një komedie . Vënia në skene e një komedie . (4 orë)
Historia, teatri dhe shoqëria (7orë)	Teatri në kontekst historik. Si lindi si lloj interpretimi. Zhvillime të teatrit në histori dhe zhanreve të shkruarit në dramaturgji. Lindja e tragjedisë. Format e zhvillimit dhe interpretimit, pse sot nuk shkruhen tragjedi. (3 orë)	Zhvillimi i dramës dhe komedisë. Zhvillimi i gjinive të tjera të interpretimit. (2 orë)	Mesazhet që përcjell teatri. Zhvillimi i regjisorës. (2 orë)

7.4 Shembull i planifikimit vjetor, klasa X

Lënda e teatrit zhvillohet në kurrikulën me zgjedhje në klasën 10-të, në 36 javë mësimore me nga 2 orë në javë, pra gjithsej 72 orë.

Tematikat	Gjuha dhe komunikimi teator	Teknikat dhe proceset	Historia, teatri dhe shoqëria	Gjithsej
Klasa e 10	24	32	16	72 orë

Programi i lëndës së teatrit specifikon peshën (orët e sugjeruara) të secilës tematikë, ku shuma e orëve sugjeruese për secilën tematikë është e barabartë me sasinë e orëve vjetore të përcaktuara në planin mësimor të arsimit të mesëm të lartë. Kjo ka si qëllim që përdoruesit e programit të orientohen për peshën që zë secila tematikë në orët totale vjetore.

7.5 Shembull i planifikimit vjetor

Tematikat	Shpërndarja e përmbajtjes lëndore për realizimin e kompetencave		
	Shtator – Dhjetor 24 orë	Janar – Mars 24 orë	Prill - Qershor 24 orë
Gjuha dhe komunikimi teator (24 orë)	Arti, teatri dhe mendimi estetik. E bukura në art dhe në teatër. Vepra teatrore dhe dramaturgu. Mjetet shprehëse në teatër. (8 orë)	Elementet teatrore: Interpretimi. Zhanri. Gjinitë teatrore. Stili teator Etydi. Elementet skenike. Karakteri kombëtar e universal i veprës. (8 orë)	Lidhja e ngushtë e teatrit me rrethanat historike e shoqërore. Simbolizmi dhe konvencioni në teatër. (8 orë)
Teknika dhe procese teatrore (32 orë)	Gjinia e pjesës. Krijim sipas konceptit regjisorial. Rolet dhe karakteristikat e tyre. Krijim karakteri tragjik Interpretim sipas një gjinie	Ndërtimi i marrëdhënieve skenike. Të dëgjuarit dhe vëmendja skenike. Krijim karakteri dramatik. Interpretim tregimi ose vjershe dramatike.	Etydi. Loja në ansambël. Nënteksti. Krijim karakteri komik Interpretim tregimi ose vjershe komike. Interpretim sipas një gjinie

	të caktuar (tragjedi). Interpretim sipas një gjinie të caktuar (tragjedi). Interpretim sipas një gjinie të caktuar (tragjedi). Elemente konkrete të regjisorës. (10 orë)	Interpretim sipas një gjinie të caktuar (dramë). Interpretim sipas një gjinie të caktuar (dramë). Interpretim sipas një gjinie të caktuar (dramë). Elemente konkrete të regjisorës. (11 orë)	të caktuar (komedi). Interpretim sipas një gjinie të caktuar (komedi). Interpretim sipas një gjinie të caktuar (komedi). Elemente konkrete të regjisorës. (11 orë)
Historia, teatri dhe shoqëria (16 orë)	Kultura teatrore: Zhvillimi i saj, sipas karakteristikave të periudhës, veprave dhe dramaturgëve. Zhanret, karakteristikat Stilet, karakteristikat Dallimet mes një zhanri në periudha të ndryshme Kontekstet shoqërore e historike. (5 orë)	Zhvillimi i dramaturgjisë e teatrit shqip: Format dhe stili teatror: drama historike, epike, romantike, komedia shoqërore. Vlerat kombëtare dhe karakteri tipik shqiptar në dramaturgjinë shqipe. Mesazhet universale. Propaganda mbi sistemin komunist dhe njeriun e ri, tjetërsimi i simboleve teatrale e kodeve kombëtare në funksionon të kësaj propagande. Drama dhe komedia e mëvonshme shoqërore, mesazhet e problematikës së ditës, por edhe mesazhe universale, që janë mungesë e periudhës së parë të krijimtarisë. (6 orë)	Tiparet e reja dhe trashëgimia nga e shkuara. Problemet me trajtimin e fenomeneve, përpjekja për të gjithëpërfshirë këto të fundit dhe artificialiteti që sjell në dramaturgjinë e re. Dramaturgët modernë dhe gjuha e re dramaturgjike, motive kombëtare si frymëzim për mesazhe universale. (5 orë)

7.6 Shembull i planifikimit të periudhës së parë *Shtator – Dhjetor*², *klasa 6-të*

Rezultatet e të nxënit sipas kompetencave kyçe

Kompetenca e komunikimit dhe e të shprehurit:

Merr pjesë aktive në veprimtaritë artistike.

Kupton mesazhet që i drejtohen.

.....

Kompetenca e të menduarit:

Mendon në mënyrë krijuese.

Merr dhe përpunon njohuritë në mënyrë të pavarur, krijuese dhe me përgjegjësi.

Zhvillon aftësitë për të menduar në mënyrë kritike, krijuese dhe ndërvepruese.

Ndjek udhëzimet për të realizuar një krijim apo veprimtari.

Kompetenca e të mësuarit për të nxënë:

Përzgjedh mjetet për të realizuar një krijim skenik.

.....

Kompetenca për jetën, sipërmarrjen dhe mjedisin:

Ndërmerr nisma për të zhvilluar aktivitete skenike brenda dhe jashtë klasës, duke kontribuar në mënyrë krijuese.

Kompetenca personale:

.....

Mëson ta shohë botën dhe të tjerët nëpërmjet këndvështrimeve të ndryshme, duke hyrë më “këpucët e tjetrit”.

Zhvillon shije artistike e kritike.

Kompetenca qytetare:

Diskuton dhe bashkëpunon me të tjerët për çështje të ndryshme kulturore.

.....

Kompetenca digjitale:

Njeh dhe përdor mjetet audio, video, ndriçimi, cd, dvd, laptop etj..

Rezultatet e të nxënit sipas kompetencave të lëndës

Krijimi i veprave teatrale: Kupton logjikën e një materiali dhe interpreton sipas kësaj logjike, kupton theksin logjik, shprehjen sipas një karakteri, lojën sipas tij, krijimin e një pune të thjeshtë regjisoriale, demonstroi respektim të disiplinës skenike dhe punën në ansambël. Kupton se si funksionon etydi dhe materiali dramaturgjik dhe interpreton

² Planifikim i periudhës Shtator – dhjetor, klasa VI. Mbështetur në programin e miratuar nga MASR.

sipas kërkesave të tyre, kupton konvencionin dhe “sikurin”, lojën teatrale sipas një karakteri, krijimin e një pune më të plotë në konceptin regjisorial, demonstroi respektim të disiplinës skenike dhe punën në ansambël.

Interpretimi i veprave teatrale: interpreton me elementet të gjuhës skenike, interpreton me theks logjik, krijon figurë brenda tipareve të karakterit, ndërsa tregon një histori nëpërmjet tij, zbaton logjikën në interpretim. Interpreton me elementet të gjuhës skenike, interpreton sipas kërkesave të dramaturgjisë e të simbolikës teatrale, krijon figurën brenda tipareve të karakterit, zbaton logjikën në interpretim, dëgjon dhe reagon sipas parimit shkaktues.

Vlerësimi i veprave teatrale: Flet qartë duke përdorur elementet teatrale gjatë shpjegimit të interpretimit; fillon të përdorë një fjalor të thjeshtë teknik për t’u shprehur në mënyrë artistike; shpjegon me fjalë të thjeshta përjetimet e interpretimit dhe të elementeve skenike.

Nr.	Tematika	Temat mësimore	Situata e parashikuar e të nxënësit	Burime
1	Gjuha dhe komunikimi teatror	Interpretimi i karaktereve të thjeshta.	Situatë të nxëni: U kërkohet nxënësve të lexojnë një fragment teatral ose përrallë në zinxhir duke respektuar shenjat e pikësimit dhe rregullat e komunikimit.	Materiale nga tekste shkollore, mjete audio-vizuale (internet).
2	Gjuha dhe komunikimi teatror	Respektimi i ngjarjes dhe besimi në lojë.		
3	Gjuha dhe komunikimi teatror	Interpretimi materialeve poetikë.		
4	Gjuha dhe komunikimi teatror	Caktimi i detyrave e roleve sipas aftësive dhe zbatimi i roleve.		
5	Teknika dhe procese teatrale	Interpretimi i një poezie të thjeshtë.	Situatë të nxëni: Iu paraqitet nxënësve një fletë me poezi të thjeshtë ose prozë poetike, ku ata fillojnë të lexojnë, ndiqet interpretimi sipas mënyrës që ata dinë e më pas u shpjegohet teknika e recitimit. U kërkohet që ata vetë të veçojnë interpretimin më të mirë dhe të shpjegojnë zgjedhjen e tyre.	Poezi ose prozë poetike nga tekste shkollore.
6	Teknika dhe procese teatrale	Interpretimi i një poezie të thjeshtë.		

7	Teknika dhe procese teatrale	Krijim të karakterit të kafshës mbështetur në një fabul.	Situatë të nxëni: U kërkohet nxënësve të interpretojnë një kafshë të preferuar, sipas veçorive që ka ajo kafshë.	Një fabul.
8	Teknika dhe procese teatrale	Krijim të karakterit të kafshës mbështetur në një fabul.	Nxënësit ndërrojnë rolet dhe përpiqen të imitojnë kafshën që u jepet për imitim. Argumentojnë vështirësitë që ata hasin dhe pse	
9	Teknika dhe procese teatrale	Interpretimi i një përralle me personazhe, inskenuar me regjisor dhe elemente regjisoriale.	Situatë të nxëni: Ndahen nxënësit në grupe dhe u vendoset një përrallë çdo grupi. Secili grup ndan personazhet sipas aftësive, duke zhvilluar elementet regjisoriale. Vendosen të diskutojnë pse ata kanë zgjedhur ato elemente.	Përralla marrë nga tekste të ndryshme shkollore.
10	Teknika dhe procese teatrale	Interpretimi i një përralle me personazhe, inskenuar me regjisor dhe elemente regjisoriale.		
11	Historia, teatri dhe shoqëria	Detyrë përmbledhëse		Materiale burimore nga tekste të ndryshme apo marrë nga interneti
12	Historia, teatri dhe shoqëria	Zhvillime të teatrit në histori dhe zhanreve të shkruarit në dramaturgji.	Situatë të nxëni: Vendoset në një video projektor apo dvd një fragment nga një pjesë teatrale e viteve 50 dhe një fragment nga vitet 2000. Gjejnë të përbashkëtat dhe të veçantat. Diskutojnë rreth tyre. Flitet mbi fillimet e teatrit në Shqipëri dhe jashtë saj, gjithashtu njohja dhe krahasimi me tragjedinë.	
13	Historia, teatri dhe shoqëria	Lindja e tragjedisë. Format e zhvillimit dhe interpretimit.		
SHFAQJE				

Metodologjia dhe veprimtaritë e të nxënit

Metoda ndërvepruese, bashkëvepruese, gjithëpërfshirëse

Puna në grup dhe puna individuale

Puna individuale

Teknika që zhvillojnë te menduarit kritik

Prezantimi me forma të ndryshme

Bashkëbisedim

Interpretim individual (poezi, fabul, tregim shkurtër, përrallë e shkurtër)

Interpretimi në grup (përrallë e dramatizuar)

Prezantime në forma të ndryshme

Tabloja

Objekt për 10 sekonda

Bëhu mësuesi

Vlerësimi

Vlerësimi formues lidhet me aftësinë e nxënësve për të folur me terminologji specifike të lëndës, për të parë qasjen e tyre ndaj materialeve artistike që paraqiten ose që gjejnë vetë dhe mbi të kuptuarin e teatrit në tërësi. Bëhet përmes diskutimet që bëjnë mbi përzgjedhjen e veprave dhe se si inskenohen ato.

Vlerësim diagnostikues lidhet me aftësinë individuale për të interpretuar, për të krijuar figura artistike, po edhe për të sjellë elemente skenike, për ata që nuk janë të aftë të interpretojnë. Ky vlerësim lidhet me të kuptuarin specifik dhe me përcjelljen e saktë e konkrete të elementeve të lëndës.

7.7 Shembull i planifikimit të periudhës janar - mars, klasa 10. ³

Kompetenca e komunikimit dhe e të shprehurit

Nxënësi:

Zhvillon personalitetin e vet dhe është aktiv në veprimtaritë teatrore e në analizimin e tyre;

gjykon në mënyrë kritike dhe të drejtë konceptin teatror e filozofik të veprës;

shprehet qartë dhe komunikon saktë estetikisht dhe artistikisht për vepra të ndryshme teatrore;

komunikon dhe shprehet nëpërmjet mjeteve shprehëse teatrore në mënyrë të pavarur, të vazhdueshme, kritike dhe krijuese.

³ Mbështetur në programin e miratuar nga MASR

<i>Kompetenca e të menduarit</i>
Nxënësi : Përpunon njohuritë teatrore në mënyrë të pavarur, krijuese dhe me përgjegjësi; ndjek udhëzimet për të realizuar një krijim, projekt apo veprimtari teatrore artistike.
<i>Kompetenca e të mësuarit për të nxënë</i>
Nxënësi : zhvillon në mënyrë të pavarur detyrën e dhënë, duke shfrytëzuar burime të ndryshme informacioni.
<i>Kompetenca për jetën, sipërmarrjen dhe mjedisin</i>
Nxënësi : Zhvillon aftësitë menaxhuese artistike lidhur me një projekt skenik; drejton aktivitetet teatrore brenda dhe jashtë klasës, duke kontribuar në mënyrë krijuese.
<i>Kompetenca personale</i>
Nxënësi : Krijon besimin tek vetja, në rolin që ndërmerr gjatë veprimtarive teatrore/artistike; zhvillon vetëbesimin tek aftësitë e veta dhe krijon lirshmëri dhe besim tek të tjerët në realizimin e detyrave artistike.
<i>Kompetenca qytetare</i>
Nxënësi : Promovon me qytetari, vlerat të ndryshme kulturore dhe teatrore të vendit apo të krahinës;
<i>Kompetenca digjitale</i>
Nxënësi : Shkëmben informacion si dhe bashkëpunon në rrjetet informuese në internet lidhur aspekte të ndryshme kulturore/teatrore; përdor /njeh mjete të ndryshme në funksion të informacionit teatror si: magnetofon, audio, video cd, dvd etj..
Krijimi i veprave teatrore Zhvillon mendimin e tij personal mbi elementet teatrore dhe estetike gjatë analizimit të veprës teatrore;

Interpretimi i veprave teatrore

.....

Bën krahasimin e veprave teatrore, duke përdorur elementet e ndryshëm specifik;

interpretin mendimin e vet mbi përmbajtjet teatrore të pjesëve të parapëlqyera përmes komunikimit artistik dhe estetik të saj;

ndan përvojat e veta interpretuese me të tjerë.

Vlerësimi i veprave teatrore

.....

vlerëson veprat teatrore, sipas autorit, veprës dhe periudhës në të cilën është realizuar vepra, duke bërë një gjykim kritik dhe estetik.

Nr.	Tematika	Temat mësimore	Situata e parashikuar e të nxënit	Burime
1	Gjuha dhe komunikimi teatror	Elementet teatrore: Interpretimi	Situatë të nxëni: Caktojuni role nxënësve në një situatë të improvizuar. Pastaj ndërroji në rolet e njëri-tjetrit. Diskutoni si luajti gjithsecili, sa individual dhe i universal është interpretimi.	Pjesë të ndryshme, video-projektor, kompjuter, materiale nga interneti.
2	Gjuha dhe komunikimi teatror	Zhanri	Merrni pjesë të ndryshme dramaturgjike me materiale audio-vizuale dhe tregojuni	
3	Gjuha dhe komunikimi teatror	Gjinitë teatrore	nxënësve dallimet mes tyre. Caktojuni detyrë që të gjejnë zhanre e stile të ndryshme teatri,	
4	Gjuha dhe komunikimi teatror	Stili teatror	si me materiale audio-vizuale edhe materiale të shtypura.	
5	Gjuha dhe komunikimi teatror	Etydi	Vërinë nxënësit të improvizojnë me etyde, duke krijuar një “tablo” sipas zhanreve të	Materiale audio-vizuale “Tablo” të krijuara nga
6	Gjuha dhe komunikimi teatror	Elementet skenike	ndryshe. Cilat elemente skenike i	

	komunikimi teator		përshtaten secili zhanër? Pasurojeni tablonë, duke shtuar elemente audio-vizuale ose duke i bërë vetë zhurmat me gojë ose sende të tjera.	nxënësit.
7	Gjuha dhe komunikimi teator	Karakterit kombëtar e universal i veprës	Diskutoni me nxënësit për vepra të ndryshme, shqiptare ose jo, nga periudha të ndryshe	
8	Gjuha dhe komunikimi teator	Karakterit kombëtar e universal i veprës	historike dhe gjeni te ato karakterin kombëtar e universal të saj. Kërkoni nga nxënësit të bëjnë kërkime dhe të sjellin edhe vetë materiale për këtë temë.	
9	Historia, teatri dhe shoqëria	Zhvillimi i dramaturgjisë e teatrit shqip; format dhe stili teator: drama historike, epike, romantike, komedia shoqërore.	Mësuesi sjell shembuj të dramaturgjisë shqiptare me tekste dhe dvd, materiale të marra nga interneti. Diskutojnë për karakteristikat. Nxënësit hulumtojnë të sjellin vetë materiale orën tjetër dhe diskutohet për to. Mësuesi ofron	Materiale audio-vizuale, materiale nga interneti, libra ose broshura me pjesë dramaturgjike.
10	Historia, teatri dhe shoqëria	Zhvillimi i dramaturgjisë e teatrit shqip; format dhe stili teator: drama historike, epike, romantike, komedia shoqërore.	dije mbi kontekstet historike, shoqërore e politike.	
11	Historia, teatri dhe shoqëria	Vlerat kombëtare dhe karakterit tipik shqiptar në dramaturgjinë shqipe	Merren disa drama të njohura shqiptare dhe diskutohet mbi karakterin e tyre kombëtar	Materiale audio-vizuale, materiale nga interneti, libra ose broshura me

				pjesë dramaturgjike.
12	Historia, teatri dhe shoqëria	Mesazhet universale	Merren disa drama të njohura shqiptare dhe diskutohet mbi mesazhet e tyre universale	Materiale audio-vizuale, materiale nga interneti, libra ose broshura me pjesë dramaturgjike.
13	Historia, teatri dhe shoqëria	Propaganda mbi sistemin komunist dhe njeriun e ri, tjetërsimi i simboleve teatrale e kodeve kombëtare në funksionon të kësaj propagande.	Analizë e dramaturgjisë dhe teatrit në kohën e komunizmit. Ndikimi i tij dhe teatri si propagandë	Materiale audio-vizuale, materiale nga interneti libra ose broshura me pjesë dramaturgjike.
14	Historia, teatri dhe shoqëria	Drama dhe komedia e mëvonshme shoqërore, mesazhet e problematikës së ditës, por edhe mesazhe universale, që janë mungesë e periudhës së parë të krijimtarisë.	Analizë e dramaturgjisë dhe teatrit në vitet e fundit të komunizmit. Rënia e fuqisë propagandistike, trajtimi i probleme shoqërore. Mesazhet universale.	Materiale audio-vizuale, materiale nga interneti, libra ose broshura me pjesë dramaturgjike.
15	Teknika dhe proceset teatrale	Interpretim tregimi ose vjershe dramatike	Nxënësve u kërkohet të zgjedhin dhe të interpretojnë një vjershë të karakterit dramatik. Pas interpretimit diskutohet në klasë se çfarë mendojnë për secilin interpretim, cilat janë	Materiale të marra nga librat, materiale të marra nga interneti.

			karakteristikat që ka drama, në dallim nga komedia dhe tragjedia.	
16	Teknika dhe procese teatrore	Ndërtimi i marrëdhënieve skenike	Bazuar mbi një material dramaturgjik, nxënësit fillojnë	Materiali letrar
17	Teknika dhe procese teatrore	Të dëgjuarit dhe vëmendja skenike	ndërtojnë marrëdhëniet me njëri-tjetrin, bazuar mbi të dëgjuarin dhe vëmendjen skenike.	
18	Teknika dhe procese teatrore	Krijim karakteri dramatik	Bazuar mbi një material dramaturgjik nxënësit fillojnë	Materiali letrar
19	Teknika dhe procese teatrore	Krijim karakteri dramatik	ndërtojnë karakteret dramatike, duke çuar më tej marrëdhëniet me njëri-tjetrin, bazuar mbi të dëgjuarin dhe vëmendjen skenike, që u ngritën në orët paraprake.	
20	Teknika dhe procese teatrore	Interpretim sipas një gjinie të caktuar	Plotësohet gjithmonë e më shumë puna me dramën, duke	Materiali letrar, materiale audio-vizuale, kostume.
21	Teknika dhe procese teatrore	Interpretim sipas një gjinie të caktuar	punuar me rolet dhe duke shtuar elemente siç janë kostumet,	
22	Teknika dhe procese teatrore	Interpretim sipas një gjinie të caktuar	muzika, etj..	
23	Teknika dhe procese teatrore	Detyrë përmblendhëse		
24	Teknika dhe procese teatrore	Elemente konkrete të regjisurës	Drama fillon të punohet në skenë, duke ndërtuar	Materiali letrar, materiale audio-vizuale, kostume, rekuizita, skenografi ,
25	Teknika dhe procese teatrore	Elemente konkrete të regjisurës	mizanskenat dhe duke çuar deri në fund elementet regjisoriale të shfaqjes.	

				ndriçim.
26	SHFAQJE: DRAMA _____			

Metodologjia dhe veprimtaritë e të nxënit

Metoda ndërvepruese, bashkëvepruese, gjithëpërfshirëse

Puna individuale

Teknika që zhvillojnë te menduarit kritik

Prezantimi me forma të ndryshme

Bashkëbisedim

Interpretim

Puna në grup

Interpretimi në grup

Prezantime në forma të ndryshme

Tabloja

Bëhu mësuesi

Roli në dërrasë

Karrigia e hetuesit

Rruga e ndërgjegjes

Jam edhe unë

Vlerësimi

Vlerësimi formues lidhet me aftësinë e nxënësve për të folur me terminologji specifike të lëndës, për të parë qasjen e tyre ndaj materialeve artistike që paraqiten ose që gjejnë vetë dhe mbi të kuptuarin e teatrit në tërësi. Bëhet përmes diskutimet që bëjnë mbi përzgjedhjen e veprave dhe se si inskenohen ato.

Vlerësim diagnostikues lidhet me aftësinë individuale për të interpretuar, për të krijuar figura artistike, po edhe për të sjellë elemente skenike, për ata që nuk janë të aftë të interpretojnë. Ky vlerësim lidhet me të kuptuarin specifik dhe me përcjelljen e saktë e konkrete të elementeve të lëndës. Në këtë shkallë nxënësit duhet të jenë të aftë të kuptojnë edhe përcjelljen e mesazheve kombëtare dhe universale përmes teatrit.

7.8 Planifikime ditore, klasa VI dhe X

Fusha: Arte	Lënda: Teatër	Shkalla: III	Klasa: VI
Tematika: Teknika dhe procese teatrore		Situata e të nxënit: Polici-hajduti-spiuni-qytetari (besimi tek loja; besimi tek personazhi që i caktojnë; të luash si për herë të parë).	
Tema mësimore: Improvizimi			
Rezultatet e të nxënit të temës mësimore: Imiton personazhin që i kanë caktuar ose që ka zgjedhur, duke ndërruar rolet dhe duke provuar të mendojë sipas një tjetër karakteri. Dëgjon dhe reagon sipas rrethanave. Zbulon aftësitë krijuese vetjake, duke eksperimentuar me improvizimin ose me përmbushjen e karakterit. Interpreton role të ndryshme. Kupton rregullat e interpretimit dhe zbaton disiplinën skenike. Shoqëron të tjerët në krijimin në ansambël.		Fjalët kyçe: Dëgjimi Vëmendja skenike Besimi në rol Loja si për herë të parë	
Burimet: Situata improvizimi të parapërgatitura nga mësuesi			
Metodologjia dhe veprimtaritë e nxënësve			
Hapi I: <i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> - (5 minuta) Mësuesi u kujton lojën nxënësve dhe i pyet për secilin personazh, me qëllimin që të krijojë karakteristikat specifike të çdo karakteri të lojës.			
Hapi II: <i>Ndërtimi i njohurive të reja</i> - (30 minuta) Mësuesi i ndan fëmijët në grupe dhe secili grup e luan lojën me radhë. Sa herë që mbaron loja, mësuesja i kërkon secilit fëmijë në grup të krijojë karakterin që i kishte rënë, por tani pa e fshehur nga shokët. Të tjerët votojnë për secilin rol.			
Hapi III: <i>Reflektimi</i> (10 minuta) Mësuesja pyet nxënësit si kanë votuar dhe nxjerr atë që ka luajtur me secilin rol. Diskuton me nxënësit pse ai fëmijë ka qenë ose jo aktori më i mirë për atë rol.			
Vlerësimi Është demonstrim i aftësive të nxënësve në: N 2 – besimin e secilit fëmijë në rolin që i është caktuar; N 3 - plotësimin i figurës në fund të lojës;			

N 3 - demonstrimin mbi mënyrën si interpretojnë të tjerët;
N 4 - demonstrimin vëmendjen skenike dhe punën në grup.
Dosja me punime personale – Sill një nga të katër karakteret sipas personazheve të ngjashëm që ka loja. Për këto përdor libra ose materiale nga interneti .

Fusha: Arte	Lënda: Teatër	Shkalla: III	Klasa: 6-të
Tematika: Teknika dhe procese Tema mësimore: Improvizimi dhe kori		Situata e të nxënit: Një grup nxënësish që improvizojnë duke prishur unitetin.	
Rezultatet e të nxënit sipas temës mësimore: Zbulon aftësitë vetjake për të improvizuar dhe kupton se improvizimi është formë krijimi artistik. Zbulon aftësitë krijuese vetjake, duke eksperimentuar me improvizimin ose me përmbushjen e karakterit. Interpreton role të ndryshme. Kupton rregullat e interpretimit dhe zbaton disiplinën skenike. Shoqëron të tjerët në krijimin në ansambël. Interpreton duke u shprehur qartë e sipas personazhit.		Fjalët kyçe: Kori Vëmendja skenike Improvizimi Puna në ansambël	
Burimet: - Situata improvizimi të parapërgatitura nga mësuesi përmes kërkimeve në libra ose internet.		Lidhja me fushat e tjera: - Lidhje me letërsinë dhe historinë: kori në antikitetin grek. - Lidhje me sociologjinë/ qytetarinë: bashkëjetesa në komunitet.	
Metodologjia dhe veprimtaritë e nxënësve			
Hapi I: Njohja me rrethanën improvizuese Mësuesi i shpërndan çdo nxënësi një poezi ose një shumë këngë të njohur për ta, të thjeshtë, që duhet ta interpretojnë në kor. Ai cakton pa dijeninë e shumicës 2-3 nxënës, që herë pas here të ngrenë zërin e të dalin mbi korin. (Kjo bëhet me qëllim që nxënësit të kuptojnë rëndësinë e të dëgjuarit njëri-tjetrit, e bashkëpunimit në kor, e interpretimit në ansambël dhe të punës në grup.) Kur nxënësit stonojnë me zë më të lartë mbi korin, natyrisht që nxënësit do të shqetësohen.			
Hapi II: Të kuptuarit dhe ndërtimi i njohurisë Mësuesi e ndal korin dhe përpiqet ta nxjerrë në mënyrë ndërvepruese me nxënësit atë që është thelbi i			

situatës, duke i pyetur në përfundim se çfarë nuk shkonte dhe pse. Të gjithë së bashku nxjerrin rëndësinë e të punuarit në ansambël dhe të të dëgjuarit të tjetrit.

Hapi III: Pasqyrimi

Pasi nxënësit e kanë kuptuar qartë rëndësinë e koncepteve të mësipërme, mësuesi bën një provë të re, ku nxënësit janë të gjithë njëzëri dhe u kërkon që ta ngrenë volumn aq sa të dëgjojnë edhe shokun apo shokën në krah. Në fund i pyet nëse janë në gjendje të vërejnë dhe vlerësojnë vetë se sa mirë është kori kur të gjithë funksionojnë njëzëri. Tani mësuesi jep informacione ose bën lidhje me dije të mëparshme, për korin në teatrin antik. Mësuesi gjithashtu u shpjegon se në këtë rast improvizimi nuk duhet të prishë punën e përbashkët, ashtu siç ndodhi në fillim, duke e lidhur me dijet e mëparshme të improvizimit.

Vlerësimi

Është demonstrim i aftësive të nxënësve në:

N 2 - Diskutimet që ata bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re.

N 3 - Interpretimin korrekt në ansambël.

N 4 – Interpretimin dhe bashkëpunimin me të tjerët.

Fusha: Arte	Lënda: teatër	Shkalla: V	Klasa: X
Tematika: Historia, teatri dhe shoqëria		Situata e të nxënit: Diskutim i lirë mbi vepra të njohura dramaturgjike, ku shpjegohen karakteristikat historike, politike, kulturore, fetare dhe kombëtare që ndikuan në shkrimin e këtyre veprave.	
Tema mësimore: Kontekstet shoqërore e historike			
Rezultatet e të nxënit të temës mësimore: Analizon karakteristikat historike, politike, kulturore, fetare, kombëtare që ndikuan në shkrimin e veprës; evidenton format teatrore sipas problematikës që trajton; argumenton ndikimin faktorëve në shkrimin e veprës. përdor mjete të ndryshme të teknologjisë për kërkim të dhënash.		Fjalët kyçe: - argumentim - analizë - vlerësim	
Burimet: Tekste dramaturgjike. Materiale nga interneti.			

Materiale audio-vizuale.	
Metodologjia dhe veprimtaritë e nxënësve	
Hapi I: Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve - (5 minuta) Ora mësimore është bisedë e lirë, ku mësuesi rikujton raste të veprave të njohura sipas konteksteve historike, politike, kulturore, fetare, kombëtare, shoqërore dhe stilistike. Mësuesja pyet nxënësit nëse kujtojnë ndonjë të tillë. Hapi II: Ndërtimi i njohurive të reja - (30 minuta) Nxënësit lihen të diskutojnë të lirë, në varësi të pjesëve që përmendin, por plotësohen nga mësuesi, që i ndihmon vazhdimisht, me pjesë të njohura, duke nxjerrë prej tyre karakteristikat e nevojshme që i duhen. Për këtë, mësuesi mund t'i referohet edhe veprave letrare që kanë bërë nxënësit gjatë vitit në letërsi, duke bërë kështu edhe një lidhje ndërlëndore, të shpjeguar përmes teatrit. Hapi III: Reflektimi (10 minuta) Edhe reflektimi vazhdon në formën e debatit të hapur, ku nxënësit vazhdojnë të analizojnë dhe argumentojnë mbi vepra të caktuara dhe kontekstet e tyre.	
Vlerësimi Është demonstrim i aftësive të nxënësve në: N 2 – Njohje e veprave dramaturgjike; N 2 – njohjen e saktë të elementeve kontekstualë; N 3 – shpjegimin e ndikimit sipas epokës në teatër; N 4 – shpjegimin e analizës teatrore edhe në vepra letrare; N 4 - krahasimin e elementeve historike, shoqërore e kulturore dhe aplikimi i tyre në teatër.	
Dosja me punime personale – Nxënësi analizon vetë një vepër sipas dëshirës, sipas konteksteve që kanë shtyrë në shkrimin e saj.	

VIII. Vlerësimi i nxënësve

Vlerësimi është procesi gjatë të cilit ***mblidhen të dhëna dhe gjykohet për vlerën*** e arritjes së rezultateve të të nxënës, duke u bazuar në nivelet e arritjes. Qëllimi kryesor i vlerësimit është ***përmirësimi i përmbushjes së rezultateve të të nxënës*** nga nxënësi dhe i vetë procesit të të nxënës.

Vlerësimi përdoret:

për të gjykuar mbi përpjekjet e nxënësve për të nxënë;

për të motivuar dhe për të nxitur nxënësit për të nxënë;

përtë gjykuar, reflektuar dhe përmirësuar procesin e mësimdhënie -nxënies;

për të matur arritjet e nxënësve;
për të raportuar arritjet;
për t'u dhënë sugjerime nxënësve për përparimin e tyre;
për t'u dhënë sugjerime prindërve mbi përparimin e fëmijëve të tyre.

Vlerësimi i nxënësit kryhet nëpërmjet:

vlerësimi të vazhduar (vlerësimi për të nxënë) (40%);
vlerësimi me test/detyrë përmbledhëse (vlerësimi i të nxënit) (40%);
vlerësimi të portofolit lëndor të nxënësit (20%).

8.1 Vlerësimi i vazhduar (vlerësimi për të nxënë)

Vlerësimi për të nxënë shpesh quhet ***vlerësim formues*** dhe është vlerësim që mbledh të dhëna dhe dëshmi rreth të nxënit të nxënësve gjatë procesit të të nxënit. Ky lloj vlerësimi mundëson që mësuesi të identifikojë pikat e forta të nxënësve, problemet dhe vështirësitë që ata kanë dhe të japë reagime të menjëhershme, të cilat i ndihmojnë nxënësit të mësojnë më mirë. Gjithashtu, vlerësimi për të nxënë ndihmon mësuesin të planifikojë punën për të zhvilluar mësimin në mënyrë më efektive. ***Shpesh ky vlerësim është informal*** dhe nxënësit mund të mbajnë edhe vetë shënime mbi progresin e tyre. Një shembull është një kuiz i shpejtë për të parë nëse nxënësit i kujtojnë pikat e rëndësishme të mësimi. Ndryshimi kryesor që ka ndodhur në vlerësimin e nxënësit gjatë zbatimit të kurrikulës së re është vlerësimi për të nxënë (vlerësimi i vazhduar). ***Fokusi kryesor i vlerësimit për të nxënë (vlerësimit të vazhduar) është që nxënësi të përmirësojë të nxënit e tij, si dhe të motivohet më shumë për të mësuar.*** Pra, vlerësimi për të nxënë nuk ka si qëllim kryesor vendosjen e një note, por të evidentojë te nxënësi pikat e forta dhe problematikat dhe ta ndihmojë që t'i përmirësojë ato. Në këto kushte, mësuesi duhet të fokusohet te procesi i të nxënit dhe jo te vendosja e notës.

Si dokumentohet vlerësimi i vazhduar (vlerësimi për të nxënë)?

Fletorja personale dhe evidenca nënkuptojnë ***të njëjtin dokument***. Pra, mësuesi ka vetëm një dokument për vlerësimin e vazhduar (vlerësimin për të nxënë).

Mësuesi mban shënime në fletoren e tij personale (apo në evidencë) ecurinë e progresit të nxënësit lidhur me rezultatet e arritjes.

Fletoren personale (evidencën) mësuesi ***e formaton në mënyrën më të përshtatshme për të***, por duke ruajtur logjikën e vlerësimit për të nxënë. Me fletoren personale (evidencën) mësuesi është i lehtësuar nga ngarkesa ose nga presioni për të vënë nota në regjistër në mënyrë të vazhduar.

Mësuesi është i lirë t'i mbajë shënimet në fletoren e tij personale (evidencë) duke vendosur **simbolet, që ai gjykon si të përshtatshme**, të shoqëruara me komente shumë sintetike, të cilat iu referohen niveleve të arritjes së kompetencave lëndore.

Komenti përmban nivelin e arritjes duke e shënuar me simbolin përkatës (**p.sh., N₃ ose N₄**), si dhe **konceptin/konceptet përkatëse** për të cilin është vëzhguar nxënësi.

Përgjigjet me gojë ose me shkrim, punët në grup, punët individuale, diskutimet e mësuesit me nxënësit, vetëvlerësimi i nxënësit, vlerësimi i nxënësit nga nxënësi, pjesëmarrjet në aktivitete dhe diskutimet në klasë, detyrueshtëpisë apo të klasës etj., **vlerësohen me simbole**. Vendosja e notës në mënyrë të vazhduar gjatë vlerësimit për të nxënë nuk ndihmon procesin e të nxënës, motivimin e nxënësve për të nxënë dhe zhvillimin e kompetencave.

Nota në fletoren personale (evidencë) mund të vendoset **vetëm** në raste specifike, siç janë testet e ndërmjetme apo punët me shkrim etj.

Nota e vlerësimit të vazhduar që vendoset në regjistër në faqen “Vlerësimi periodik” duhet të jetë **rezultante progresive (ose regresive) e vlerësimeve që mësuesi ka mbajtur** në fletoren e tij personale.

Fletorja personale (evidenca) **është objekt monitorimi, por nuk** duhet dorëzuar në përfundim të periudhës.

Mësuesi **mban përgjegjësi për fletoren personale** dhe duhet të argumentojë notën e vlerësimit të vazhduar të vendosur në regjistër.

Mësuesi duhet **të ruajë deri në përfundim të vitit shkollor** fletoren personale (evidencën), teste/detyra të ndërmjetme, punët me shkrim, etj. Këto do t'i shërbejnë për të argumentuar notën e vlerësimit të vazhduar.

Drejtuesit e shkollave nuk duhet të ngarkojnë mësuesit me detyrimin për të mbajtur dy dokumente për vlerësimin e vazhduar të nxënësve: evidencën e vlerësimit të vazhduar dhe fletoren personale të shënimeve, ato janë e njëjta gjë.

Gjatë periudhës, mësuesi i lëndës ka përgjegjësi për të informuar nxënësin për ecurinë dhe mundësinë e tij për progres.

8.2 Shembull - Evidencë për vlerësimin e vazhduar për (një) periudhë (shtator-dhjetor) klasa 6-të:

Emër Mbiemër Data	Shtator				Tetor				Nëntor				Dhjetor					
	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Komenti	V _v
Alban Shundi			+														N 4: Respektimi i ngjarjes dhe besimi në lojë	9
					√												N 3: Etydi	
									+								N4: Interpretimi i një poezie të thjeshtë	
												√					N 3: Sikuri	
															9		N4: Interpretimi i një përralle me personazhe, inskenuar me regjisor dhe elemente regjisoriale.	
Ilir Bejko	√																N 3: Karakteret	7
			-														N2: Krijim karakteri kafshe mbështetur te fabula	
								+									N2: Interpretimi i karaktereve të thjeshta	
									-								N 2: Tragjedia	
														7			N3: Lindja e tragjedisë. Format e zhvillimit dhe interpretimit.	

Legjenda:

(+) *shpreh nivel arritje N2 aktivizim i shumë i rregullt, bashkëpunim i vazhdueshëm me të tjerët; performim vetëm ose në grup; respektim gjithmonë i rregullave të lojës në performim; dëgjim dhe përjetim emocional i veprave teatrale në mënyrë të*

VIII.3 Vlerësimi i të nxënit (test/detyra përmbledhëse)

Vlerësimi i të nxënit ndryshe quhet vlerësim përmbledhës. Përdoret për të mbledhur prova dhe të dhëna që tregojnë nëse mësimdhënia ka realizuar qëllimin e saj. Ky është një vlerësim formal dhe kryhet edhe për efekt raportimi.

Si dhe kur realizohet detyra përmbledhëse?

Në pjesën e fundit të periudhës kryhet *vlerësimi me detyrë përmbledhëse*, që ka për qëllim të matë nivelin e arritjeve të nxënësit për një grup të caktuar rezultatesh të nxëni për periudhën përkatëse.

Mësuesi ka lirinë të përcaktojë vetë nëse do të zhvillojë test apo detyrë përmbledhëse sipas specifikave të lëndës.

Testi/detyra përmbledhëse planifikohet nga mësuesi. kur përmbyllet një grup rezultatesh të të nxënit dhe mësuesi është *i lirë ta vendosë vetë se kur do ta zhvillojë atë*.

Testi/detyra përmbledhëse është 45 minuta.

Drejtoria e shkollës menaxhon organizimin e testeve ose detyrave përmbledhëse sipas një grafiku, në mënyrë që të mos ngarkohet nxënësi në fund të periudhës.

Testi/detyra përmbledhëse *jo domosdoshmërisht* bëhet në fund të periudhës. Mësuesi e përcakton vetë kohën se kur do ta zhvillojë atë.

Në momentin kur mësuesi *vlerëson testet/detyrat përmbledhëse, i vendos* notat në regjistër.

Mësuesi duhet *të ruajë deri në përfundim të vitit shkollor* testet ose detyrat përmbledhëse.

Vlerësimi i të nxënit ndryshe apo vlerësimi përmbledhës në lëndën e teatrit **duhet të zhvillohet më shumë nëpërmjet një aktiviteti gjithëpërfshirës** p.sh.: shfaqje mbi një vepër dramë, tragjedi ose

komedi (një akt), ku secili ka një rol të caktuar në detyrën e vet. Detyra përmbledhëse, ka për qëllim të masë nivelin e arritjeve të nxënësit për një grup të caktuar rezultatesh të nxënës.

Mësuesi përzgjedh të zhvillojë detyrën përmbledhëse, në varësi të veçorive të lëndës.

Detyra përmbledh përmban vetëm rezultatet e të nxënës (njohuritë dhe shkathtësitë) kryesore të periudhës përkatëse.

Koha e realizimit të detyrës përmbledhëse është 45 minuta ose 60 minuta.

Detyra përmbledhëse mund të jetë:

Konkurs me njohuritë e marra mbi lëndën e teatrit.

Krijimtari interpretuese individuale ose shfaqje teatrore me tematikë të caktuar më parë.

Krijimtari për esenë apo krijimin e vet lidhur mbi përjetimin gjatë shikimit të veprave teatrore.

VIII.3.1 Shembull detyrë përmbledhëse – Konkurs me njohuritë e marra në teatër

Ky model do t'ju ndihmojë juve se si të organizoni punën për realizimin e detyrës përmbledhëse edhe në lëndën e Teatrit. Qëllimi i konkursit është të vlerësojë arritjet e nxënësve në teatrit nëpërmjet tri kompetencave muzikore: *krijimit*, *interpretimit* dhe *vlerësimit*. Për secilën prej tyre nxënësit kanë marrë njohuritë përkatëse përgjatë periudhës dhe nëpërmjet këtij konkursi synojmë përsëritjen dhe kontrollin e të gjitha njohurive të marra. Kërkesat dhe pikët për secilën kërkesë vendosen nga vetë mësuesi, duke përcaktuar më pas notën që do të marrë çdo nxënës në varësi të përgjigjeve që ka dhënë.

Pyetja 1: Përkufizo çfarë është karakteri në teatër.

Pyetja 2: Përkufizo çfarë është besimi në lojë dhe respektimi i ngjarjes.

Pyetja 3: Rendit 2 përfaqësues të komedisë.

Pyetja 4: Jep 2 karakteristika të teatrit në periudhën e Realizmit .

Pyetja 5 : Improvizo karakterin e një kafshe.

Pyetja 6: Rendit 2 elemente regjisoriale të vënies në skenë të një përralle.

Pyetja 7: Rendit 2 dramaturgë të periudhës së Realizmit në Shqipëri.

Pyetja 8: Rendit 2 karakteristika që dallojnë tragjedinë nga komedia.

Pyetja 9: Përshkruaj 3 emocione/mendime nga komedia “Shi në plazh”.

Pyetja 10: Përshkruaj 2 detyra të regjisorit gjatë ndërtimit të shfaqjes.

KLASA 6-të					
TEMA: Konkurs me njohuritë e marra në teatër, gjatë periudhës /shtator - dhjetor					
Kompetenca: Krijimi teatror		Kompetenca: Interpretim teatror		Kompetenca: Vlerësim teatror	
NJOHURI		INTERPRETIM		VLERËSIM	
<i>Njohuria</i>	<i>Pikët</i>	<i>Interpretim</i>	<i>Pikët</i>	<i>Vepra /apo njohuri</i>	<i>Pikët</i>
Karakteret e thjeshta	2	Interpretimi i një poezie të thjeshtë	2	Teatri në kontekstin historik.	2
Respektimi i ngjarjes	2	Krijim karakteri kafshe	2	Zhvillime të teatrit në histori	2
Besimi në lojë	2	Interpretimi i një përralle me personazhe	2	Tragjedia dhe komedia.	2
Interpretimi materialeve poetikë	2	Elemente regjisoriale të vënies në skenë të një përralle	2	Interpretimi sipas zhanrit	2

Nota	4	5	6	7	8	9	10
Pikët	13	14-15	16-17	18-19	20-21	22-23	23-24

8.3.2 Shembull - Konkurs mes dy skuadrave klasa 10-të

Ky model do t’ju ndihmojë ju se si të organizoni punën për realizimin e pyetjeve të skuadrave në lëndën e teatrit. Qëllimi i konkursit është të vlerësojë arritjet e nxënësve në këtë lëndë më shumë të secilës kompetencë. Për secilën prej tyre nxënësit kanë marrë njohuritë përkatëse përgjatë periudhës dhe nëpërmjet konkursit synojmë përsëritjen dhe kontrollin e të gjitha njohurive të marra. Kërkesat dhe pikët për secilën kërkesë vendosen nga vetë mësuesi, duke përcaktuar më pas notën që do të marrë çdo nxënës në varësi të përgjigjeve që ka dhënë.

Pyetja 1: Përkufizo çfarë është tragjedia.

Pyetja 2: Mesazhi kombëtar dhe universal i një vepre dramaturgjike.

Pyetja 3: Rendit 2 përfaqësues të komedisë.

Pyetja 4: 2 karakteristika që e dallojnë dramën nga komedia dhe tragjedia.

Pyetja 5 : Rendit 4 vepra të teatrit shqiptar.

Pyetja 6: Rendit 3 karakteristika të teatrit gjatë diktaturës.

Pyetja 7: Rendit 2 dramaturgë të periudhës së Rilindjes shqiptare.

Pyetja 8: Rendit 2 dramaturgë të ditëve tona.

Pyetja 9: Përshkruaj 3 emocione/mendime nga komedia “Pallati 176”.

Pyetja 10: Përshkruaj 2 detyra të regjisorit gjatë ndërtimit të shfaqjes.

8.4 Vlerësimi periodik

Vlerësimi periodik bëhet në përfundim çdo periudhe dhe përmban tri nota:

Vlerësimin e vazhdueshëm – NVv (nota e vlerësimit të vazhduar), e cila vendoset në regjistër në kolonën përkatëse në faqet e vlerësimit.

Vlerësimin me test përmbledhës – NTP (nota e testit përmbledhës), e cila vendoset në regjistër në kolonën përkatëse në faqet e vlerësimit.

Vlerësimin e portofolit lëndor – NVp (nota e vlerësimit të portofolit), e cila vendoset në regjistër në kolonën përkatëse në faqet e vlerësimit.

8.5 Vlerësimi përfundimtar

Vlerësimi përfundimtar shënohet në regjistër duke plotësuar kolonat “Vlerësimet vjetore” dhe kolonën e “Nota përfundimtare”.

Vlerësimet vjetore përmbajnë:

Notën vjetore të vlerësimit të vazhduar, që është rezultati tri periudhave.

Notën vjetore të vlerësimit me test ose me detyrë përmbledhëse, që është rezultati tri periudhave.

Notën vjetore të vlerësimit të portofolit që është rezultat i tri periudhave.

Kur ecuria e nxënësit është e dukshme progresive ose regresive gjatë dy periudhave të fundit, vlerësimi i tij vjetor në secilën nga rubrikat mund të jetë progresiv ose regresiv. Kur ecuria e

nxënësit nuk është e qëndrueshme përgjatë tri periudhave, atëherë vlerësimi llogaritet me mesatare.

Nota përfundimtare llogaritet me përqindje për secilën nga rubrikat.

Hapat për njehsimin e notës përfundimtare janë:

Përcaktohet nota vjetore e vlerësimit të vazhduar (NV_V), bazuar në tri notat e periudhave, duke gjykuar në mënyrë progresive.

Përcaktohet nota vjetore e testit përmbljedhës (NT_P) bazuar në tri notat e periudhave, duke gjykuar në mënyrë progresive.

Përcaktohet nota vjetore e portofolit të nxënësit (NV_P) bazuar në tri notat e periudhave, duke gjykuar në mënyrë progresive.

Shumëzohet secila prej notave me përqindjen përkatëse

Mblidhen këto prodhime dhe shuma rrumbullakoset me numër të plotë (p.sh., $8,8 \approx 9$).

$$(NV_V \times 0.4) + (NT_P \times 0.4) + (NV_P \times 0.2) = \text{Nota përfundimtare}$$

Përshkrimi i notës përfundimtare vjetore argumenton nivelin e arritjeve të kompetencave të lëndës. Përshkrimi u referohet pikave më të forta që ka nxënësi lidhur me përmbushjen e kompetencave të lëndës.

IX.Kriteret e ndërtimit dhe të vlerësimit të portofolit

Portofoli është koleksionim sistematik i detyrave dhe i punimeve të kryera nga nxënësi për të dëshmuar zhvillimin e kompetencave (njohurive, shkathtësive, qëndrimeve). Portofoli i nxënësit duhet të përmbajë detyra hulumtuese, krijime ose zbatime të ndryshme, projekte të nxënësve etj., që zhvillojnë *kompetencat kyç dhe lëndore*. Detyrat e portofolit nuk janë pjesë e vlerësimit të vazhduar të nxënësit. Që portofoli të jetë efektiv duhet të përmbajë një element reflektues/ krahasues, ku nxënësi të krahasojë, të analizojë dhe të gjykojë për pikat e tij të forta dhe të dobëta. Duke qenë se portofoli i të nxënësit është një koleksion i punimeve të nxënësit për të dëshmuar zotërimin e kompetencave (të njohurive, shkathtësive dhe qëndrimeve), punimet individuale në një portofol janë shpesh të referuara si "objekte". Pra, mësuesi duket të përcaktojë jo vetëm *çfarë*, por edhe si duhet të jetë "objekti" që do të përmbajë portofoli. Rubrikat e portofolit përcaktohen edhe nga lloji i vlerësimit. Vlerësimi i nxënësit bazuar në portofol, mund të jetë i orientuar nga "procesi" ose "produkti". Në rastin kur vlerësimi i portofolit **orientohet nga procesi**, synohet gjykimimi i përparimit të nxënësit p.sh. përgjatë një tremujori, viti akademik, shkalle kurrikule etj. Në raste të tilla, nëpërmjet portofolit dokumentohet ecuria e procesit të të nxënësit nëpërmjet studimit të evidencave në fillim, gjatë dhe në fund të periudhës së përcaktuar. Nëpërmjet kësaj mënyre, evidentohen si arritjet e nxënësit, ashtu edhe mangësitë apo vështirësitë individuale.

Për një periudhë, detyrat që vlerësohen në portofol janë:

Projektin ose një fazë e tij, e cila është pjesë e detyruar e portofolit për çdo periudhë.

1 -2 detyra krijuese, zbatuese, hulumtuese etj.

(P.sh., në lëndët me 1-2 orë në javë portofoli mund të përmbajë një detyrë hulumtuese dhe një fazë të projektit lëndor ose gjithë projektin, ndërsa lëndët me më shumë se 2 orë, portofoli mund të përmbajë 2 detyra hulumtuese dhe një fazë të projektit lëndor ose gjithë projektin, nëse është projekt i vogël). Detyrat e portofolit duhet të jenë me të njëjtën temë për çdo nxënës. Detyrat e portofolit mund të jenë punime të kryera në klasë dhe/ose jashtë saj, dëshmi e kontributeve dhe talentit të nxënësit, me karakter hulumtues dhe krijues të tilla si:

punë praktike individuale,

produkte të krijuara nga nxënësit,

punime audio-vizuale,

aktivitete në grup ose individuale;

projekte individuale ose në grup;

etj.

*Kujdes! Detyrat **NUK** duhet të jenë domosdoshmërisht të punuara me kompjuter.*

Si dokumentohet dhe vlerësohet portofoli?

Në fillim të periudhës, mësuesi në bashkëpunim me nxënësit, përcaktojnë detyrat që do të përfshijnë në portofol përgjatë periudhës, në varësi të specifikave të lëndës.

Mësuesi përcakton kriteret e vlerësimit të portofolit.

Mësuesi në fillim të periudhës përcakton dhe iu prezanton nxënësve peshat/pikët për vlerësimin e secilës detyrë të portofolit dhe kriteret e vlerësimit të tij.

Vlerësimi i secilës detyrë të portofolit bëhet mbi bazë të kriterëve që mësuesi vendos, duke u bazuar në llojin e detyrës së dhënë.

Mësuesi ka përgjegjësi për vlerësimin e portofolit bazuar në kriteret e vlerësimit duke argumentuar notën e tij.

Instrumentet që mësuesi harton për kriteret e vlerësimit të portofolit ***nuk janë objekt monitorimi.***

Detyrat e portofolit apo një fazë e projektit vlerësohen në momentin që ato dorëzohen ose prezantohen.

Vlerësimi i portofolit mund ***të planifikohet si orë e veçantë*** në planifikimin e periudhave ose mund të realizohet përgjatë tri - katër orëve mësimore të periudhës.

Mësuesi duhet të kujdeset që ***të mos mbingarkojë nxënësin me detyra*** në përfundim të periudhës. Ai, gjithashtu, mund të bashkërendojë punën me mësuesit e lëndëve të tjera për të shmangur ngarkesën e nxënësve.

Vlerësimi i portofolit ***jodomosdoshmërisht*** bëhet në fund të periudhës. Mësuesi e gjykon vetë kohën se kur do të zhvillojë vlerësimin e portofolit.

Në momentin që mësuesi ka përfunduar me ***vlerësimin edetyrave të portofolit dhe të projektit ose të një faze të tij***, notat e portofolit i vendos në regjistër.

Mësuesi duhet t'i udhëzojë nxënësit që t'i ruajnë detyrat e portofolit deri në përfundim të vitit shkollor ose t'i mbajë vetë këto detyra.

9.1. Krijimi i portofolit

Në arsim, më shumë kemi të bëjmë me *kompetenca* që tregojnë “*Aftësinë e nxënësit për të demonstruar përmbushjen me sukses (brenda disa kritereve) të një detyre të caktuar, në një kontekst të dhënë*”. Portofoli i të nxënit është një qasje bashkëkohore që bazohet në kriteret e cilësisë dhe dokumenton kontributin e nxënësve në veprimtari mësimore të orientuara nga kompetenca. Portofoli është *pasqyrim i mësimdhënies të bazuar në dëshmi*;

Mësimdhënia dhe të nxënit, të vështruara nëpërmjet portofolit, ndihmon të *eksplorojmë dhe të zhvillojmë qasjet për një mësim efektiv*;

nëpërmjet portofolit *përthyhen dhe dokumentohen qasjet e mësimi të bazuar në kompetenca/performancën e nxënësit*;

në thelbin e tij portofoli me dokumentacionin që e përbën, *argumenton përgjegjësitë e mësuesit në lidhje me mësimdhënien dhe të nxënit*.

9.2 Karakteristikat e portofolit të të nxënit:

Reflekton *rezultatet e identifikuara të nxënësit* bazuar në pritshmëritë e RN të kurrikulës;

përqendrohet në *përvojat e të nxënit të nxënësve të bazuara në performancë*, si dhe në përvetësimin e kompetencave kyçe (njohurive, aftësive dhe qëndrimeve);

përmban *shembuj të punës që shtrihet gjatë gjithë vitit shkollor* dhe jo në disa ditë të shkëputura të vitit;

përmban *produkte të punëve të nxënësve që përfaqësojnë një shumëllojshmëri* rezultatesh për t’u vlerësuar;

përmban një *shumëllojshmëri të modeleve të punës dhe vlerësimet* e kësaj pune nga vetë nxënësit, shokët, mësuesit e tjerë, prindërit etj.

Portofoli *duhet të përmbajë disa rubrika* të cilat vendosen nga mësuesi dhe strukturohen nga mësuesi dhe nxënësi. *Rubrikat e portofolit duhet të jenë të njëjta për çdo nxënësi*.

Përcaktimi i rubrikave buron nga funksioni që ka portofoli për të nxënin, si dhe procesin e vlerësimit. Pra, vihet theksi në elemente që nuk arrijnë të vlerësohen përgjatë vlerësimit të vazhdueshëm dhe vlerësimit përfundimtar.

Sugjerohet që një portofol të përmbajë:

Detyra me shkrim;

Punë krijuese;

Projekte individuale dhe në grup;

Kërkime në internet mbi jetët dhe veprimtaritë e artistëve shqiptarë dhe të huaj;

Koleksione të krijuara me vepra të ndryshme arti;

Ese;

Prezantime nga kërkime të ndryshme.

Pra, **portofoli i të nxënit** është koleksionimi i kontributeve të nxënësit dhe paraqet përpjekjet, progresin dhe arritjet e tij në lëndën e teatrit

9.3 Vlerësimi i portofolit

Që portofoli të jetë efektiv duhet të përmbajë një element reflektues/ krahasues, ku nxënësi të krahasojë, të analizojë dhe të gjykojë për pikat e tij të forta dhe të dobëta. Duke qenë se portofoli i të nxënit është një koleksion i punimeve të nxënësit për të dëshmuar zotërimin e kompetencave (të njohurive, shkathtësive dhe qëndrimeve), punimet individuale në një portofol janë shpesh të referuara si "objekte". Pra, mësuesi duhet të përcaktojë jo vetëm *çfarë*, por edhe si duhet të jetë "objekti" që do të përmbajë portofoli. Rubrikat e portofolit përcaktohen edhe nga lloji i vlerësimit. Vlerësimi i nxënësit bazuar në portofol, mund të jetë i orientuar nga "procesi" ose "produkti". Në rastin kur vlerësimi i portofolit **orientohet nga procesi**, synohet gjykimi i përparimit të nxënësit p.sh. përgjatë një tremujori, viti akademik, shkalle kurrikule etj.. Në raste të tilla, nëpërmjet portofolit dokumentohet ecuria e procesit të të nxënit nëpërmjet studimit të evidencave në fillim, gjatë dhe në fund të periudhës së përcaktuar. Nëpërmjet kësaj mënyre, evidentohen si arritjet e nxënësit, ashtu edhe mangësitë apo vështirësitë individuale.

Vlerësimi i portofolit është përfshirë në paketën dhe rregulloren e vlerësimit për arsimin e mesëm të ulët. Portofoli lehtëson vënien e notës, realizon vlerësim objektiv, si dhe plotëson procedurat tradicionale të vlerësimit. Nxitja e vetëvlerësimit si pjesë përbërëse e vlerësimit të portofolit, krijon sa një klimë konkurruese ndërmjet nxënësve, po aq edhe përmirësimin e vetë nxënësit në ato drejtime që ai i evidenton si problematike.

IX.3.1 Instrument i vlerësimit të portofolit të nxënësit

TREMUJORI I PARË (JANAR – MARS 2018)

LËNDA : TEATËR

EMRI MBIEMRI : _____

KLASA: 6

NR	RUBRIKAT	VLERËSIMI		VËREJTJE
		MAX	FAKT	
1.	Ese: “Cilin personazh do të interpretoja nga fabulat e La Fontenit dhe pse”	5		
2.	Projekt: Dramatizim-fragment nga “Çufo” me 4 personazhe	10		
3.	Kërkim: Historiku i teatrit të kukullave dhe disa shfaqje (me foto)	5		
		20		

KRITERE VLERËSIMI:

Përzgjedhja dhe përdorimi i elementeve të teatrit për të realizuar krijimin.

Përdorimi i aftësive interpretative për realizimin e rolit që përfaqëson në shfaqje.

Përzgjedhja, renditja, përshkrimi dhe vlerësimi në mënyrën e duhur të informacionit të kërkuar.

Nota	4	5	6	7	8	9	10
Pikët	< 7	8 - 9	10-11	12-13	13-14	15-17	18-20

Shtojcë

Shembull përshkrimi i vlerësimit me notë për të tri kompetencat e lëndës teatër

Niveli	Nota përfundimtare	Përshkrimi i vlerësimit për të 3 kompetencat
Niveli 2	5 (pesë)	(Nxënësi) përdor elementet artistike për të realizuar idetë në punën individuale dhe në grup. Përpiqet të krijojë sipas teknikave të përdorura në klasë. Përdor një gjuhë të thjeshtë për të përshkruar, komentuar dhe vlerësuar si veprat teatrale, edhe punën vetjake e në grup.
	6 (gjashtë)	(Nxënësi) përdor elementet artistike për të realizuar idetë në punën individuale dhe në grup. Vlerëson figurën artistike dhe përpiqet të krijojë sipas teknikave të përdorura në klasë. Përdor një gjuhë të thjeshtë për të përshkruar, komentuar dhe vlerësuar si veprat teatrale, edhe punën vetjake e në grup.
Niveli 3	7 (shtatë)	(Nxënësi) përdor elementet artistike për të realizuar idetë në punën individuale dhe në grup. Vlerëson figurën artistike dhe përpiqet të krijojë sipas teknikave të përdorura në klasë. Përdor një gjuhë të përshtatshme për të përshkruar, komentuar dhe vlerësuar si veprat teatrale, edhe punën vetjake e në grup.
	(tetë)	(Nxënësi) përdor elementet artistike dhe mënyra të larmishme të kombinimit të tyre për të realizuar idetë në punën individuale dhe në grup. Vlerëson figurën artistike dhe përpiqet të krijojë sipas teknikave të përdorura në klasë. Përdor një gjuhë të përshtatshme për të përshkruar, komentuar dhe vlerësuar si veprat teatrale, edhe punën vetjake e në grup.
Niveli 4	(nëntë)	(Nxënësi) përdor dhe përzgjedh elementet artistike dhe mënyra të larmishme të kombinimit të tyre për të realizuar idetë në punën individuale dhe në grup. Vlerëson figurën artistike dhe krijon sipas teknikave të përdorura në klasë. Përdor një gjuhë specifike të përshtatshme për të përshkruar, komentuar dhe vlerësuar si veprat teatrale, edhe punën vetjake e në grup.
	10 (dhjetë)	(Nxënësi) përdor dhe përzgjedh elementet artistike dhe mënyra të larmishme të kombinimit të tyre për të realizuar idetë në punën individuale dhe në grup. Vlerëson figurën artistike dhe krijon sipas teknikave të përdorura në klasë. Përdor një gjuhë specifike të përshtatshme për të përshkruar, komentuar dhe vlerësuar si veprat teatrale, edhe punën vetjake e në grup. Tregon gatishmëri për të sjellë një vepër sa më të plotë individuale dhe në grup.

Klasa 10: Përshkrimi i vlerësimit për të 3 kompetencat e lëndës teatër

Niveli	Nota përfundimtare	Përshkrimi i vlerësimit për të 3 kompetencat
Niveli 2	5 (pesë)	(Nxënësi) përdor elementet artistike për të realizuar idetë në punën individuale dhe në grup. Përpiqet të krijojë sipas teknikave të përdorura në klasë. Përdor një gjuhë të thjeshtë për të përshkruar, komentuar dhe vlerësuar si veprat teatrale, edhe punën vetjake e në grup.
	6 (gjashtë)	(Nxënësi) përdor elementet artistike për të realizuar idetë në punën individuale dhe në grup. Vlerëson figurën artistike dhe përpiqet të krijojë sipas teknikave të përdorura në klasë. Përdor një gjuhë të thjeshtë për të përshkruar, komentuar dhe vlerësuar si veprat teatrale, edhe punën vetjake e në grup.
Niveli 3	7 (shtatë)	(Nxënësi) përdor elementet artistike për të realizuar idetë në punën individuale dhe në grup. Vlerëson figurën artistike dhe përpiqet të krijojë sipas teknikave të përdorura në klasë. Përdor një gjuhë të përshtatshme për të përshkruar, komentuar dhe vlerësuar si veprat teatrale, edhe punën vetjake e në grup. Dallon zhanret, flet për to, kupton mesazhet lokale dhe universale.
	8 (tetë)	(Nxënësi) përdor elementet artistike dhe mënyra të larmishme të kombinimit të tyre për të realizuar idetë në punën individuale dhe në grup. Vlerëson figurën artistike dhe përpiqet të krijojë sipas teknikave të përdorura në klasë. Përdor një gjuhë të përshtatshme për të përshkruar, komentuar dhe vlerësuar si veprat teatrale, edhe punën vetjake e në grup. Dallon zhanret, flet për to, kupton dhe përpiqet të përçojë mesazhe lokale dhe universale.
Niveli 4	9 (nëntë)	(Nxënësi) përdor dhe përzgjedh elementet artistike dhe mënyra të larmishme të kombinimit të tyre për të realizuar idetë në punën individuale dhe në grup. Vlerëson figurën artistike dhe krijon sipas teknikave të përdorura në klasë. Përdor një gjuhë specifike të përshtatshme për të përshkruar, komentuar dhe vlerësuar si veprat teatrale, edhe punën vetjake e në grup. Dallon zhanret, flet për to, kupton dhe përpiqet të përçojë mesazhe lokale dhe universale.
	10 (dhjetë)	(Nxënësi) përdor dhe përzgjedh elementet artistike dhe mënyra të larmishme të kombinimit të tyre për të realizuar idetë në punën individuale dhe në grup. Vlerëson figurën artistike dhe krijon sipas teknikave të përdorura në klasë. Përdor një gjuhë specifike të përshtatshme për të përshkruar, komentuar dhe vlerësuar si veprat teatrale, edhe punën vetjake e në grup. Tregon gatishmëri për të sjellë një vepër sa më të plotë individuale dhe në grup. Dallon zhanret, flet për to, kupton dhe përçon mesazhe lokale dhe universale.